

SMĚNEČNÝ PROTEST

PODLE JEDNOTNÉHO SMĚNEČNÉHO ŘÁDU.

JUDr. FRANT. JANATKA,

notář v Praze II.

Dne 1. června 1941 nabylo účinnosti vládní nařízení ze dne 19. prosince 1940, č. 111 Sb. z r. 1941, kterým se vydává a zavádí v Protektorátu jednotný směnečný řád. Toto vládní nařízení obsahuje 10 článků, jejichž účelem jest uvést nové směnečné předpisy v soulad s právním řádem platícím v Protektorátu. Jednotný směnečný řád, připojený k tomuto vládnímu nařízení, jest v německém znění reprodukcí říšského jednotného směnečného zákona, v českém pak překladem téhož, místy ne zcela šťastným; skládá se ze čtyř částí, z nichž první a druhá obsahují výsledky usnesení ženevské směnečné konference z roku 1930 o jednotném směnečném zákonu a byly v Říši vyhlášeny zákonem z 21. června 1933, RGBl I S 399 (čl. 1 až 78), třetí, obsahující ustanovení o protestu, obohacení a náhradě ztracených směnek a protestních listin (doplňky), která byla úmluvou o střetech zákonů vyhrazena zákonodárství jednotlivých států, a čtvrtá, recipující obsah této úmluvy o mezinárodním směnečném právu soukromém, t. zv. ustanovení o územní účinnosti zákonů, byly pak vyhlášeny zákonem z 5. července 1934, RGBl I S 571, čl. 2 a byly připojeny jako články 79 až 98 k jednotnému směnečnému zákonu.

Jednotný směnečný řád přináší proti dříve platnému směnečnému zákonu č. 1/1928 Sb. celou řadu důležitých změn; místy obnovuje právo platné před vydáním tohoto podle bývalého rakouského směnečného řádu č. 52/1850 ř. z.

O novém jednotném směnečném řádu vyšlo již několik odborných děl, které se předhánějí v dokonalosti. Přece však zůstává určitá pochybnost nebo aspoň nejistota právě v otázce pro nás nejdůležitější, totiž v úpravě směnečných protestů. Obsáhlý komentář Smítek-Štěpina přináší mimo výklad jednotlivých druhů protestů toliko jediný vzorec nejjednoduššího protestu pro neplacení (str. 909), který vyniká chvályhodnou stručností; než právě tento vzorec se stal v kruzích notářských předmětem celé řady dotazů a připomínek. Rouček ve své knize „Praktické směnečnictví a šekovnictví“ přináší vzorce dva, které proti svrchu zmíněnému jsou značně obsírnější. Výklad Roučkův v této knize jakož i v jeho komentovaném vydání j. s. řádu (Kompas) je místy odchylný. Oba autoři arci předpokládají, že notáři si tyto vzorce doplní a protestní praxi upraví sami podle předpisů o sepisování notářských listin a předpisů poplatkových.

Uvésti nové předpisy směnečné v soulad s těmito a podati kolegům notářům i kandidátům notářství přehled novot v tomto směru a praktické pokyny, jest účelem tohoto článku.

Připomenouti dlužno, že nová ustanovení platí pro všechny protestní úkony prováděné dnem 1. června 1941 počínajíc bez ohledu na to, byla-li směnka vydána nebo nastala-li její splatnost ještě za účinnosti dřívějšího směnečného zákona.

Pojem a význam protestu.

Protestem rozumíme veřejné osvědčení, vydané orgánem k tomu oprávněným v předepsané formě o tom, že byl proveden určitý úkon, nebo že nastala určitá skutečnost, která má směnečně právní důsledek. Takovým důsledkem jest zpravidla důvod postihu, může to však býti i určení splatnosti, na př. při časové vista směnce. Protest je listinou veřejnou, svědčí jí tudíž domněnka pravosti. Popírá-li kdo pravost jeho obsahu, musí to dokázat, onus probandi nese tudíž sám. Z toho plyne, že protestní orgán nemusí zvláště osvědčovati ony skutečnosti, které nejsou v tomto směru výslovně předepsány, a dlužno o nich předpokládati, že byly provedeny správně.

Účelem protestu jest opatření nejen důkazního prostředku, nýbrž i zákonného předpokladu ke vzniku, resp. zachování určitých směnečně právních skutečností. Má tudíž směnečný protest význam hmotněprávní, neboť jest nezbytně nutný, mají-li příslušné důsledky vůbec vzniknouti. Bez újmy těchto důsledků může protest odpadnouti jen v případech taxativně vypočtených, totiž:

1. zprostí-li výstavce majitele směnky povinnosti protest učiniti doložkou „bez protestu“, „bez útrat“, nebo jinou doložkou stejného významu na směnce napsanou a podepsanou; připojil-li takovou doložku indosant nebo rukojmí, působí táž jen proti nim a jejich nástupcům, k zachování postihu proti ostatním osobám, zejména proti výstavci, je však protest zde nutný (čl. 46, odst. 1);

2. byl-li na jmění směnečnickovo bez rozdílu, zda směnku přijal čili nic, prohlášen konkurs anebo zahájeno o něm soudní vyrovnací řízení; v takovém případě stačí k výkonu postihu předložití soudní usnesení o prohlášení konkursu nebo o zahájení soudního vyrovnacího řízení, po případě vyhláškou o tom v Ústředním oznamovateli, Úředním listě anebo jiných listech, určených k takovým vyhláškám (čl. 44, odst. 6). Jednotný směnečný řád nezná totiž vůbec protestu sekuritního. Nutným však zůstává protest pro neplacení v ostatních případech dřívějšího jistotového postihu, totiž zastavil-li směnečník své platy nebo byla-li vedena bezvýsledně exekuce na jeho jmění (čl. 44, odst. 5);

3. vadí-li včasnému předložení směnky nebo včasné protestaci nepřekonatelná překážka (vyšší moc), trvající déle než třicet dnů po splatnosti směnky (čl. 54, odst. 3);

4. protest pro neplacení není třeba učiniti, byla-li směnka bezvýsledně presentována k přijetí a pro nepřijetí protestována (čl. 44, odst. 4).

Samozřejmě je protest zbytečný tam, kde výše zmíněné důsledky vůbec nepřicházejí v úvahu, jako při neindosované a neumístěné směnce na vlastní řád výstavců, ve které je den splatnosti přesně určen.

Protest v předepsané formě nemůže býti nahrazen žádným jiným osvědčením, byť i je vydal orgán jinak k protestaci oprávněný, ani potvrzením kteréhokoli jiného úřadu, soudu neb orgánu. Zdůrazňuji, že tento

hmotně právní význam má i forma, soudním řádem předepsána, o které bude řeč níže. Protest vydaný ve formě dřívější jako samostatná listina byl by tudíž zcela neplatný a neúčinný, a nechránil by majitele směnky od následků zmeškání protestu. Toto zmeškání protestu znamená pro majitele směnky ztrátu všech směnečných práv proti indosantům, výstavci a všem ostatním osobám ze směnky zavázaným vyjma příjemce (čl. 53), pro protestní orgány zmeškání zaviniví pak neobmezené ručení za vsecky tyto škody.

Druhy protestu.

Protesty rozlišujeme materiálně podle obsahu protestního úkonu. Někteří rozlišují protesty též formálně podle protestních orgánů na protesty notářské, soudní a poštovní; toto rozlišování však, o kterém bude řeč níže při pojednání o orgánech, nepovažují za důležité.

Obsahově rozeznáváme protesty pro nepřijetí, ke kterým patří též pro částečné nepřijetí, pro nepřijetí pro čest, pro nedatování přijetí, kterému se u vlastních směnek rovná nedatování viděné, a pro nevydání akceptačního vyhotovení směnky, dále protesty pro neplacení, též částečné, jakož i neplacení pro čest, a konečně protesty proti schovateli prvopisu směnky pro nevydání téhož oprávněnému majiteli.

Protesty pro nepřijetí a perkvisiční.

Přijetí směnky (akcept) jest skripturní akt, kterým směnečník přejímá směnečně právní závazek k zaplacení směnečného peníze.

Podstatnou náležitostí skripturního aktu je podpis. Samotný podpis stačí jen na líci směnky samotné, zde ovšem může býti umístěn kdekoliv; zpravidla se příjemce podpisuje v pravém dolním rohu pod podpisem výstavcovým nebo napříč směnky. Stane-li se akcept na rubu směnky, musí obsahovati prohlášení, z něhož akt přijetí je nepochybně zřejmý, na př. slovy přijal, přijato, akceptuji, zaplatím, nebo podobně. Podpis musí býti řádný, u obchodních firem musí odpovídati znamenání firmy podle obchodního rejstříku, u spolku statutárním ustanovením, a pod. Akcept musí býti obsažen vždy jen na originálu směnky samotné, ať již na prvním nebo dalším vyhotovení při více vyhotoveních; nestačí však na opisu směnky nebo na jejím přívěsku (allongi).

Přijetí je nutné, mají-li vůči směnečnickovi vůbec vzniknouti směnečněprávní nároky; v některých případech je nutno k zachování postihu proti výstavci a indosantům (při časové vista směnce a v případech, kdy výstavce nebo indosanti přikázali, že směnka musí býti k přijetí předložena).

Datování přijetí zpravidla není nutné. Je předepsáno jen při časové vista směnce nebo třeba-li směnku k akceptu presentovati v určité lhůtě. (čl. 25 odst. 2).

Přijetí může požadovati majitel směnky a vůbec každý, kdo ji má jen v rukou, až do její splatnosti.

K tomu cíli jí musí předložiti směnečníkovi v jeho bydlišti (čl. 21). Slovem „bydliště“ (něm. „an seinem Wohnort“) se ovšem nerozumí jen směnečnickův byt; i tu platí výslovné ustanovení čl. 87, podle kterého nutno úkon vykonati především v obchodní místnosti směnečnickově, a není-li této nebo nedá-li se vypátrati, v jeho bytě. Toliko pro úplnost zdůrazňuji, že případně již na směnce vyznačené umístění (domicil nebo platebna) je pro přijetí zcela bezvýznamno, ježto doložky ty mají význam toliko pro placení směnky. Domiciliát není vůbec oprávněn směnku přijmouti. Směnečník sám může arci při přijetí směnky s t. zv. pravým domicilem (distantia loci) označiti osobu, u níž se má státi placení, u směnky splatné u něho samého pak udati platebnu (čl. 27).

K přijetí možno směnku předložiti kdykoliv až do její splatnosti. Výstavce může předloženi k přijetí ve směnce předepsati a k tomu může ustanoviti i lhůtu rozdílnou od doby splatnosti; může se tak státi buď do určité lhůty, nebo až po určitém dnu. Naopak může výstavce ve směnce předloženi k přijetí zapověděti, nejde-li ovšem o směnku, která jest splatna u třetí osoby nebo v jiném místě než v místě směnečnickova bydliště, nebo která zní na určitý čas po vidění. Nezakázal-li výstavce předloženi směnky k přijetí, může každý indosant toto předloženi předepsati, při čemž může k tomu určit i lhůtu (čl. 22).

U časových vista smének jest předepsána lhůta ku přijetí do jednoho roku po dni jejich vystavení. Ustanovení toto má však ráz toliko subsidiární, ježto výstavce může tuto lhůtu zkrátiti nebo prodloužiti. Indosanti mohou lhůty ku předloženi jen zkrátiti (čl. 23).

Zvláštní, zcela nové ustanovení má čl. 24, který dává směnečníkovi při prvé předloženi směnky k přijetí deliberační lhůtu do příštího všedního dne; tím jest učiněn průlom do zásady promptního akceptu, která až dosud platila. Tuto žádost může směnečník uplatniti při každé presentaci k přijetí, ovšem jen při prvé předloženi. Touto žádostí ještě směnečník neodmítá přijetí, nýbrž vykonává jen své právo. Poněvadž se účastníci mohou dovolávati toho, že žádosti nebylo vyhověno, jen tehdy, byla-li poznamenána v protestu (čl. 80, odst. 2), jest vhodné, aby tato skutečnost byla řádně osvědčena orgánem k protestování oprávněným; nutno tak učiniti, je-li tato žádost předpokladem pro prodloužení lhůty protestní (čl. 44, odst. 2), t. j. stane-li se prvé předloženi v poslední den lhůty, která platí pro předloženi k přijetí. Stane-li se přijetí následující den, netřeba protest vůbec činiti, ježto přijetí se stalo ještě včas. Jestliže však k přijetí nedojde, má zmíněné osvědčení materiální význam, je-li poznamenáno v protestu. Ještě možný případ, že majitel směnky tuto druhou presentaci vůbec neučiní; v takovém případě se nemůže dovolávati ani on, ani jeho předchůdci důsledků nepřijetí. Zůstane-li však směnka při druhé presentaci nepřijata, nutno k zachování postihu učiniti protest, ježto teprve nyní nastala skutečnost postih zakládající, a v protestu tom dlužno zmíněnou žádost poznamenati.

Jest věci praxe, patrně speciálně notářské, jaký postup bude v takových případech nejvhodnější.

Osvědčení žádosti přednesené při prvé presentaci možno zajisté učiniti i podle § 83 a násl. nebo § 88 not. řádu, i když takový způsob nepovažují za zvláště vhodný. Podle čl. 83 stačí zde jediný protest, tím však není možnost dvou protestů nikterak vyloučena. Někteří komentátoři německého jednotného směnečného zákona také zde počítají s pravidelnými dvěma protesty. Protest jest totiž nejlepší a nejjednodušší osvědčovací formou, kterou možno i k samostatnému osvědčení prvého předloženi jen doporučiti, zvláště s ohledem na to, co bude řečeno níže o osobě protestního orgánu při pluralitě presentačních úkonů. Vlastní protest pro nepřijetí při druhé presentaci směnky v následující den se ovšem dá spojit s prvním tak, že tento bude pouhým pokračováním prvého, jako při civilních protestech podle zmíněného již § 83 a násl. not. řádu. Tato forma se patrně vžije též z toho důvodu, že směnečník, jenž žádost za znovupředloženi směnky přednesl, bude patrně naléhati, aby poznamenání této žádosti na směnce bylo učiněno hned před ním, neboť jinak by se nemohl dovolávati toho, že jeho žádosti nebylo vyhověno. Jestliže pak směnečník druhého dne směnku skutečně přijme, stane se poznámka ta bezpředmětnou.

Lhůty k přijetí se prodlužují jen v případě vyšší moci; jednotný směnečný řád užívá termínu „nepřekonatelná překážka“ a na vysvětlení uvádí v závorce „zákonný předpis některého státu anebo jiný případ v y š š í m o c i“. Je tedy ponechati judikatuře, uzná-li překážku za nepřekonatelnou čili nic. Musí to ovšem býti překážka všeobecná, ať již faktická (na př. nemožnost zastihnouti protestáta nebo odevzdati směnku protestnímu orgánu pro obležení místa, ostřelování, zemětřesení, povodeň a pod., nebo právní (moratorium). Překážka, nastavší toliko v osobě majitele nebo toho, koho majitel pověřil presentací nebo protestací směnky, nestačí.

Majitel směnky je povinen neprodleně notifikovati nastavší vyšší moc svému bezprostřednímu předchůdci a zaznamenati tuto zprávu na směnce nebo allongi s připojením dne a místa zprávy, jakož i svého podpisu. Takovou směnku musí pak majitel předložiti a případně protestovati neprodleně, jakmile vyšší moc odpadne (čl. 54).

Předloženi směnky a protestace není třeba, jak již výše uvedeno, trvá-li vyšší moc déle než 30 dnů po splatnosti směnky. O počítání této lhůty u vista a časových vista smének platí čl. 54, odst. 5.

Jestliže by příjemce při akceptu připojil nějakou podmínku, výhradu nebo jinakou odchylku od ustanovení směnky, hledí se na ně jako na odepření přijetí a nutno směnku protestovati pro nepřijetí (čl. 26).

Směnečník může však přijmouti směnku jen na část směnečného peníze. V takovém případě dlužno vyhotoviti protest pro nepřijetí zbytku. Tento protest se nepíše na originál, nýbrž na kopii směnky, podle níž lze provésti ihned postih pro nepřijatou částku.

Přijetí jest proti dřívějšímu právu odvolatelné, avšak jen potud, pokud tak učinil směnečník přeškrtnutím akceptu předvrácením směn-

ky. Domněnka, že se přeškrtnutí akceptu stalo před vrácením směnky, platí, dokud není prokázán opak. Sdělil-li však směnečník písemně přijetí směnky majiteli nebo osobě, která se na směnku podepsala, ručí jim podle obsahu svého prohlášení o přijetí (čl. 29). V literatuře jest spor o to, je-li toto ručení povahy směnečněprávní či občanskoprávní. Podle doslovu českého i německého znění bych se spíše přikloňoval k výkladu posléze zmíněnému.

Jinak je přijetí směnky i nyní zásadně neodvolatelné.

Nepřijetí nebo jen částečné přijetí je důvodem postihu proti předchůdcům, to je indosantům, výstavci a případným jiným osobám ze směnky zavázaným (čl. 43, odst. 2 čl. 1). Musí být zjištěno protestem (čl. 44, odst. 1), leč by zde byl některý z důvodů výše uvedených, ve kterých protest může odpadnouti.

Tento protest dlužno učiniti ve lhůtě, která platí pro předložení směnky ku přijetí, a která se jen výjimečně prodlužuje v případě čl. 24, odst. 1 o jeden den (čl. 44, odst. 2) a v případech vyšší moci, jak výše uvedeno. Byl-li protest pro nepřijetí učiněn, netřeba již směnku k placení vůbec presentovati, nýbrž možno ihned vésti postih proti výstavci, resp. jiným osobám ze směnky zavázaným.

Protest pro nepřijetí dlužno učiniti i tehdy, jestliže směnečník místo přijetí směnky nabídne ihned zaplacení směnečného peníze, leč by týž již byl splatný, nebo protestant by s přijetím peněz souhlasil a od protestu upustil. Majitel směnky není totiž povinen placení před splatností přijmouti (čl. 40, odst. 1). Při takovém předčasném placení si může protestát odpočísti úroky anal. podle čl. 48, odst. 4, ježto v takovém případě by majitel směnky ani postihem nemohl požadovati zaplacení plného směnečného peníze.

Obdobně jest postupovati při nepřijetí směnky pro čest. Zde jde o presentaci směnky t. zv. podpurné adrese podle čl. 56. Přijme-li osoba v podpurné adrese uvedená směnku pro čest, musí to na směnce poznamenati a podepsati s udáním, pro či čest směnku přijímá; není-li tu tohoto údaje, platí, že přijetí se stalo pro čest výstavcovu (čl. 57). I toto přijetí jest samozřejmě skripturním aktem směnečným, pouhé ústní prohlášení, i když by bylo v protestu osvědčeno, by nestačilo.

Protest pro nedatování přijetí dlužno učiniti při směnce znějící na určitý čas po viděné nebo při takové směnce, kterou třeba pro zvláštní doložku předložiti ku přijetí v ustanovené lhůtě. V těchto případech nestačí pouhé přijetí, nýbrž musí při něm býti uveden též den, kterého se stalo, ledaže majitel směnky žádá, aby byl uveden den předložení. Opomenutí toto nutno dáti zjistiti včas protestem k zachování postihových práv proti indosantům a výstavci směnky (čl. 25, odst. 2). Nebyl-li protest učiněn, jest míti za to, že byla přijata až v posledním den lhůty, dané pro její předložení ku přijetí.

Protest pro nedatování viděné u směnky vlastní, znějící na určitý čas po viděné (čl. 78, odst. 2), jest v podstatě totožný s protestem pro nedatování přijetí u směnky cizí. Přijetí jest zde po-

vahově vyloučeno, ježto příjemcem směnky jest výstavce vlastní směnky. Lhůta po viděné běží pak ode dne protestu.

Protest pro nevydání vyhotovení směnky, zaslání ku přijetí.

Tento případ je praktický při vydání více vyhotovení směnky za tím účelem, aby byl usnadněn její oběh. Při tom musí býti každé vyhotovení v textu označeno, na př. prima, secunda, nebo prvé, druhé vyhotovení a pod. Každé vyhotovení jest originálem, musí proto býti výstavcem řádně podepsáno. Jedno vyhotovení je určeno k akceptaci, druhé k cirkulaci. Na těchto cirkulačních vyhotoveních musí býti vždy t. zv. schovací doložka, to jest údaj osoby, u které je vyhotovení akceptační. Akceptant, resp. směnečník, kterému byla směnka k akceptu zaslána, je povinen ji vydati oprávněnému majiteli cirkulačního vyhotovení.

Odepre-li se vydání, nutno k zachování postihového práva vyhotoviti protest; tento protest se napíše na cirkulační vyhotovení a musí obsahovati zjištění dvou skutečností:

1. že nebylo vydáno vyhotovení zaslání směnečníkovi k přijetí t. zv. protest vydávací neboli perkvisiční;

b) že nebylo lze dosíci přijetí nebo zaplacení ani na jiné vyhotovení (čl. 66).

Podobně jest postupovati při jiném perkvisičním protestu: pro nevydání prvopisu směnky, kterýž sem proto řadím, ač tento protest již systematicky mezi protesty pro nepřijetí nepatří.

Jednotný směnečný řád v článku 67 a 68 jako dřívější právo dovoluje směnečné opisy, kopie, které si může pořizovati každý majitel směnky. Kdežto však dříve sloužily jen cirkulaci — bylo možno na ně se stejnými účinky jako na prvopis psáti jen indosamenty — lze nyní je opatřiti i prohlášením rukojemským.

Opis musí býti úplný a přesný, a musí obsahovati ještě dvě doložky: schovací („Prvopis je u Karla Nováka v Praze II, Spálená 57“) a zastavovací („až sem opis“).

Na prvopis se v takovém případě píše obdobná doložka „odtud platí indosamenty jen ještě na opisu“ nebo podobně. V takovém případě je ovšem už další indosament na prvopisu neplatný a neúčinný a nelegitimuje již majitele směnky.

Oprávněný majitel opisu může požadovati na schovateli vydání prvopisu směnky, a při odepření téhož nutno k zachování postihu proti indosantům opisu a rukojmím z téhož učiniti protest. Tento protest se píše na opis směnky, podle kterého se činí vyzvání.

Protesty pro neplacení.

Placení může požadovati ten, kdo jest jako majitel ze směnky legitimován nepřetržitou řadou indosamentů, i když poslední indosament je nevyplněným indosamentem, nebo indosamentem zmocňovacím.

K cíli zaplacení směnečného peníze musí býti směnka předložena příjemci, po případě též čestnému příjemci nebo nouzové adrese; jde tedy o druh výběrčí (Holschuld).

Předložení musí se státi při směnce splatné v určitý den nebo v určitý čas po vystavení nebo po vidění buď v platební den nebo v jeden ze dvou následujících dnů všedních.

Předložení k placení se rovná dodání směnky odúčtovně. Jde o zařízení nové, a vládním nařízením bude teprve ustanoveno, která nařízení se pokládají za odúčtovná a za kterých předpokladů lze směnky odúčtovně dodati (čl. 38). Směnka splatná na viděnou musí býti předložena ku placení do jednoho roku po vystavení, ačli výstavce v ní neustanovil lhůtu delší. Výstavce může ovšem ustanoviti též lhůtu kratší nebo předepsati, že směnka nesmí býti předložena k placení před určitým dnem; v posléze zmíněném případě počíná lhůta k předložení teprve od tohoto dne (čl. 34).

Nebyla-li směnka zaplacená, nutno k zachování po-stižního práva vykonati protest pro neplacení. Tento protest dlužno vykonati při směnce splatné v určitý den nebo v určitý čas po vystavení nebo po vidění v některý ze dvou všedních dnů po dnu splatnosti. Novum proti dřívějšímu právu jest, že protest nelze učiniti již v den platební. Směnku splatnou na viděnou lze protestovati ve stejných lhůtách, jaké jsou ustanoveny k protestu pro nepřijetí (sr. výše).

I před splatností směnky lze požadovati placení a vykonati protest, zastavil-li směnečník platy (bez rozdílu, zda směnku přijal čili nic) nebo byla-li na jeho jmění vedena bezvýsledně exekuce. Protest proti čestnému příjemci nebo podpůrnému adresátu, kteří mají své bydliště v platebním místě, nutno vykonati nejpozději v den po uplynutí lhůty k protestu proti směnečníkovi (čl. 60).

O prodloužení lhůt v případě vyšší moci platí totéž, co uvedeno svrchu při protestu pro nepřijetí. *Jinak je prodloužení protestní lhůty naprosto vyloučeno*, i kdyby s pozdější prezentací protestát výslovně souhlasil. Ustanovení čl. 86 se týče jen denních hodin, ve kterých lze protestovati. Jest tudíž protest při zmeškání lhůty odmítnouti.

Jest nutno seznámiti se dobře s normami o tom, kdy je směnka splatná, jakou částku lze požadovati a jak jest si počínati při placení.

Splatnost směnky, nejde-li o směnku na viděnou, musí býti vyjádřena určitě, a to buď na určitý den, nebo na určitý čas po vystavení, nebo na určitý čas po vidění. Směnky, ve kterých je čas splatnosti udán jinak, nebo ustanoven v několika po sobě následujících lhůtách, jsou výslovně prohlášeny za neplatny (čl. 33).

Je-li směnka splatná v určitý den v místě, jehož kalendář se různí od místa vystavení, platí pro den splatnosti kalendář platebního místa, není-li z obsahu směnky po případě z doložky ve směnce zřejmý jiný úmysl (čl. 37 odst. 1 a 4).

Je-li jako čas splatnosti udán začátek, střed, nebo konec měsíce, rozumí se tím prvý, patnáctý nebo poslední den měsíce (čl. 36, odst. 3).

Je-li splatnost určena lhůtou po vystavení nebo po vidění, platí tyto zásady: zní-li směnka na jeden nebo více měsíců po vystavení nebo po vidění, dospívá ve shodný den platebního měsíce a chybí-li tento den, tedy v poslední den měsíce; zní-li směnka na jeden nebo více měsíců a polovici měsíce po vystavení nebo po vidění, počítají se nejdříve měsíce celé; výrazem polovice měsíce se rozumí patnáct dnů; výrazem osm dnů nebo patnáct dnů se rozumí vždy celých osm nebo patnáct dnů, nikoliv jeden nebo dva týdny (čl. 36).

Při různosti kalendáře místa platebního a místa vystavení u směnky, splatné v určitý čas po vystavení, se přepočítá den vystavení na den, který se s ním shoduje podle kalendáře platebního místa, a taktó se určí den splatnosti, ačli ovšem z obsahu nebo doložky směnky nevyplývá jiný úmysl pro počítání lhůty (čl. 37, odst. 2 a 4).

Při směnkách znějících na určitý čas po vidění se řídí splatnost dnem uvedeným v prohlášení o přijetí nebo dnem protestu (čl. 35).

Směnky na trh nebo veletrh proti dřívějšímu právu odpadly.

Majitel může požadovati zásadně jen částku, která je ve směnce udána. Je-li směnečný peníz udán jak písmeny, tak čísly a neshodují-li se tyto údaje, platí peníz vyjádřený písmeny. Je-li směnečný peníz udán několikrát písmeny nebo několikrát čísly a neshodují-li se tyto údaje, platí peníz nejmenší (čl. 6).

Určité komplikace mohou také nastati tam, kde vedle směnečného peníze jest ustanoveno též zúrokování. Toto zúrokování jest ovšem připuštěno jen u směnek, které zní *na viděnou, nebo na určitý čas po vidění*. U každé jiné směnky se hledí na doložku úrokovou jako na nenapsanou; směnka na pevnou peněžitou částku zůstává tudíž platnou.

Úroková míra musí býti ve směnce udána; není-li tomu tak, hledí se na doložku úrokovou jako na nenapsanou. Pokud není určen jiný den, běží úrok ode dne vystavení směnky (čl. 5).

Bude proto zapotřebí, aby si protestní orgán počítal výši úroků předem, případně dal si tutéž vypočísti též majitelem směnky, aby při placení nedošlo ke sporu.

Naopak dlužno úroky od směnečného peníze odečísti podle čl. 48, odst. 2, zaplatí-li směnečník směnku při presentaci téže před splatností v případech čl. 44, odst. 5; takový případ bude asi velmi vzácný.

Čl. 41 má ustanovení o přepočítávání směnečného peníze, zní-li směnka na měnu, která neplatí v platebním místě. Tato ustanovení platí ovšem toliko podpůrně, nepřede-psal-li výstavce doložkou „efektivně“ nebo podobně placení v určité měně.

Zaplatil-li směnečník celý směnečný peníz, musí mu majitel směnky po případě protestní orgán pro něho zakročující vydati kvitovanou směnku. Kvitování se vyznačuje přímo na směnce, zvláštní

ustanovení pro ně dána nejsou. Zpravidla užívá se slov „zaplaceno“, „pour acquit“ nebo podobně s podpisem.

Byla-li zaplacená směnka pro čest podpůrným adresátem nebo čestným příjemcem při presentaci téměř, třeba plátcí vydati směnku s kvitováním na ní, jakož i případným protestem, který na ní již byl učiněn a v kvitanci vyznačiti toho, pro jehož čest bylo zaplacen; jinak platí domněnka, že se tak stalo pro čest výstavcovu (čl. 62).

Na rozdíl od občanského práva nesmí majitel směnky při splatnosti odmítnouti dílčí placení; při tomto může směnečník žádati, aby bylo poznamenáno na směnce a aby mu byla vydána o něm kvitance (čl. 39, odst. 2 a 3). Tato kvitance nemusí býti vystavena na opisu směnky, jak předpisoval § 30, odst. 2 směn. zák. č. 1/1928, ovšem tato forma není také vyloučena, ježto jednotný směnečný řád v tomto případě žádné určité formy nepředepisuje.

Stejně jako majitel musí i protestní orgán pro něho zakročující přijmouti při splatnosti směnečný peníz, ať již plný nebo jeho část, a obdobně jej odkvitovati. Toto oprávnění nemůže býti vyloučeno ani úmluvou stran, a přísluší notáři neobmezeně, kdežto soudnímu aneb poštovnímu úředníku jen v mezích, jež ustanoví vládní nařízení, které rovněž nebylo až dosud vydáno (čl. 84).

Jak již úvodem vytčeno, musí majitel směnku v době splatnosti k placení předložit; nečinil-li tak, může dlužník směnečný peníz složit u soudu na náklad a nebezpečí majitele (čl. 42). Složení se má státi u soudu příslušného: který soud je příslušný, norma výslovně neuvádí; mám zato, že okresní soud v místě platebním. O tomto složení platí analogicky § 1425 o. z. o., avšak s tím rozdílem, že nemusí býti o deposici uvědomen věřitel, který ostatně nemusí býti směnečníkovi vůbec ani znám. Dlužno ovšem zdůrazniti, že směnečník je k soudní deposici směnečného peníze v takovém případě jen oprávněn, nikoliv též povinen.

Protestní orgány.

Čl. 79 stanoví, že každý protest musí býti učiněn veřejným notářem a nebo soudním úředníkem a nebo poštovním úředníkem, při čemž poštovním úředníkům se rovnají osoby, jež pověří poštovní správa sepisováním protestu.

a) Notář:

Čl. 79, odst. 1 užívá označení „veřejný notář“, ač německý text vládního nařízení stejně jako říšský zákon užívá označení toliko „Notar“. Ježto označení „veřejný notář“, zamýšlené osnovou nového notářského řádu, není ještě všeobecně uzákoněno, dlužno zajisté i ve směnečných protestech užívati toliko dosavadního označení „notář“ a tak také protesty podpisovati (§ 14 not. ř.). Notáři jest na roveň postaven náměstek notáře, po př. náměstek notářství (§ 119 a násl. not. ř.) a v případech zaneprázdnění notáře nebo náměstka jeho zmocněný zástupce podle § 3, odst. 3 opatření Stálého výboru č. 285/1938 Sb.

Zpravidla provede celý protestní úkon též osoba. Není však vyloučeno, aby se na protestaci též směnky zúčastnilo více osob jako orgánů protestních: takové možnosti zde budou zejména při presentaci směnky více osobám, na více místech (čl. 83) nebo při opětné presentaci témuž protestátu (čl. 24, odst. 1). Příčiny výměny osob mohou býti rozličné, na př. náhlý úraz, onemocnění, úmrtí,*) nebo jinaké nutné zaneprázdnění. Že by úkon nutně musil býti celý proveden jedinou osobou, není předepsáno. Arci s ohledem na ustanovení čl. 80, odst. 3 by bylo nutno již vykonanou protestní presentaci opakovati, jestliže by orgán tutéž učinivší nemohl protest z jakéhokoliv důvodu podepsati. Při pluralitě protestátů jest možno, že se na protestaci též směnky zúčastní i více notářů. V takovém případě bude arcí zřízeno několik samostatných protestů.

Ježto úřad notáře ve svém celku nemůže býti spravován více osobami, bude vzácným případ, aby téhož dne provedli protestní úkon notář i jeho náměstek; případ takový nebude však vzácný, dojde-li k zavedení stálého náměstka podle osnovy nového notářského řádu. I nyní může však tato výměna protestního orgánu nastati třeba v případě čl. 24, odst. 1, předloží-li směnku prvý den notář a druhý den jeho náměstek, od tohoto dne úřadující, nebo naopak.

Zcela běžný může však býti takový případ při presentaci směnky zmocněným zástupcem, který je oprávněn vedle notáře, je-li tento jinak zaneprázdněn, vykonávati určitý úsek jeho úřední činnosti, mimo jiné též protestace.

V takových případech stačí o všech presentacích toliko jediný protest (čl. 83), musí však býti podepsán všemi osobami na něm se účastnícími. Pečeť nebo razítko, není-li již otisk jich přitisknů na místě připojení alonže, stačí k podpisům připojiti toliko jednou. Se zřetelem na tempo a nebezpečí dnešního života, zvláště ve velkých městech, doporučuji ovšem podepsati ihned každý úkon, který podle své povahy vyžaduje ke své platnosti podpisu.

b) Soudní úředník:

Protest soudní přísluší soudci, resp. úředníku soudní kanceláře, kterému může soudce tuto agendu uložiti (§ 56 zák. o soud. org. č. 217/1896). U protestu soudního dlužno vyčkati vládního nařízení o tom, pokud je protestující orgán oprávněn přijmouti směnečný peníz (čl. 84).

c) Poštovní úředník:

Podle čl. VI. uvoz. ustanovení bude teprve ustanoveno zvláštním vládním nařízením, ve kterých případech a od kterého času lze obzvláště se zřetelem k druhu protestu a výši směnečného peníze použití této formy, jakou měrou odpovídá poštovní správa v těchto případech za náležité provedení řádného příkazu k protestu a jak jest naložiti s příkazy k protestu, jež poštovní správa neprovádí. Ustanovení o tom, které poštovní úřady a za jakých podmínek budou směnečné protesty sepisovati a jaké poplatky za to budou vybírány, budou vydávána ministerstvem

*) Za vyšší moc se takový případ nepovažuje — srv. výše.

dopravy po slyšení ministerstev spravedlnosti a průmyslu, obchodu a živností podle zásad vylčených v §§ 2 a 7 vl. nař. č. 175/1936 Sb. o používání pošty, při čemž ke stanovení poplatků jest zapotřebí souhlasu Nejvyššího úřadu cenového. Také u protestu poštovního dlužno vyčkati ještě vládního nařízení o tom, pokud poštovní orgán může přijmouti směnečný peníz (čl. 84). Tyto speciální normy nebyly dosud vydány.*) Vzhledem k těmto obmezením poštovního protestu dlužno míti zato, že překročení věcné kompetence by mělo zde za následek neplatnost protestu.

Obsah protestu.

Obsah protestu ustanovuje čl. 80, podle něhož buďtež do protestu pojaty:

1. jméno těch, pro koho a proti komu se činí protest,
2. údaj, že ten, proti němuž se činí protest, byl bezvysledně vyzván k směnečnému plnění anebo že nebylo lze ho zastihnouti, anebo že nebylo lze vypátrati jeho obchodní místnosti anebo jeho byt;
3. údaj místa a dne, kde a kdy se stalo vybidnutí anebo se stal bezvysledný pokus o ně;
4. podpis protestního orgánu a jeho úřední pečeť nebo razítko.

Mimo to musí býti v protestu poznamenána případná žádost směnečnickova podle čl. 24, odst. 1 při prvním předložení směnky k přijetí.

ad 1: osoby protestanta (requirenta) i protestáta musejí býti uvedeny jménem. Rozumí se jméno občanské, u kupců, obchodních společností a družstev firma; u právnických osob statutární název; vždy však musí být tyto osoby pojmenovány tak, aby o nich nevznikaly pochybnosti. Třebaže tedy jednotný směnečný řád předpisuje jen jméno, vynutí si praxe patrně připojování též bližšího označení, jako bydliště, případně též zaměstnání.

O tom, kdo je legitimován k protestu, bylo pojednáno již výše při jednotlivých družích protestu.

Dlužno připomenouti, že nový řád užívá při protestantovi označení, pro koho se činí protest. V theorii jest spor o to, jaké postavení zaujímá protestant k protestnímu orgánu. Jisto jest, že protestní orgán není plnomocníkem protestantovým, nýbrž úředním orgánem, osvědčujícím na žádost nebo k příkazu protestantovu určitý úkon. Také oprávnění orgánu přijmouti zaplacení směnky plyne přímo ex lege (čl. 84), nikoliv z vůle účastníků. Považují proto za nejvhodnější užívatí stejné dikce též ve vyhotovení protestu místo dosud užívaného „na požádání“ nebo „jménem“ a pod.

Protestátem je vždy směnečník, po případě podpůrný adresát, čestný příjemce nebo schovatel směnky.

*) V Říši je poštovní protest připuštěn podle poštovního řádu z 30. 1. 1929 RGBI. I, 33, pouze pro neplacení, při čemž však jsou zde vyloučeny směnky přes 1000 RM, v cizí řeči, s podpůrnou adresou nebo čestným přijetím, při předložení více vyhotovení nebo znějící na cizí měnu efektivně.

Při pluralitě těchto osob dlužno směnku presentovati všem těmto osobám a proti nim protestovati. Protest stačí ovšem o všech těchto presentacích jediný, jak již výše uvedeno. Proti směnečníkovi dlužno protestovati podle nových předpisů i směnku domicilovanou, arci v místě domicilu nebo v platebně. V tomto směru nezná již jednotný směnečný řád dřívějšího zásadního rozdílu mezi pravým domicilem, rozdílným od směnečnickova bydliště (distantia loci) a nepravým domicilem čili platebnou v místě směnečnickova bydliště, ani mezi domicilem vyplněným a nevyplněným, ježto domiciliát není směnečným dlužníkem, nýbrž vždy pouhou platebnou směnečnickovou, totiž třetí osobou, u které má býti směnka zaplacená. Směnečník je proto povinen, pokud směnku přijal, ji u této třetí osoby zaplatiti. Jeho poměr ke třetí osobě se řídí obecnými předpisy, směnečné právní nároky nemá proti nikomu. Proto také uvádí říšské ministerstvo spravedlnosti ve svém výnosu z 9. května 1934 (Deutsche Justiz 599), že směnku jest v takovém případě předložiti třetí osobě, u ní protestovati, ale *nikoliv proti ní, nýbrž proti směnečníkovi*. Stejný výklad zastávají Smítek (Nové směnečné právo) a Štěpina [Nové zákony III., č. 3 b)]; opačně Rouček.

Směnečníkovi dlužno též směnku presentovati a vůči němu protestovati, byl-li na jeho jmění vyhlášen konkurs, nikoliv tedy správci podstaty, což ostatně platilo i dosud. Takový protest ovšem pozbyl svého významu ustanovením čl. 44, odst. 6.

Pozbyl-li směnečník svéprávnosti, dlužno presentovati jeho zákonnému zástupci; zemřel-li směnečník, zástupci jeho pozůstalosti, tedy přihlášenému dědici nebo opatrovníku pozůstalosti; stačí ovšem v takových případech konstatovati, že nastala překážka, pro kterou nebylo možno směnečníkovi samému směnku předložiti.

Co uvedeno zde o směnečníkovi, platí obdobně i o jiném protestátovi (podpůrném adresátu, čestném příjemci, schovateli).

Ad 2: Protest musí obsahovati účel předložení směnky, tedy obsah požadovaného plnění a výsledek. O obsahu jednotlivých plnění bylo pojednáno již při družích protestu.

Pokud jde o účel, netřeba zajisté zvláště zdůrazňovati, že se stalo příslušné „vyzvání“ nebo „vybidnutí“; nýbrž stačí pouze uvéstí „k placení“, „k přijetí“ a pod.

Pokud jde o výsledek úkonu, dlužno rozeznávati:

a) stalo-li se skutečně předložení směnky, ať již do rukou směnečníka nebo domiciliáta, stačí uvéstí, že se tak stalo bezvysledně; netřeba rozváděti, že směnečník požadované plnění odepřel, co odpověděl, nebo podobně jako dříve. Obsah protestu je tedy značně zestručněn, což souvisí s jeho umístěním přímo na směnce;

b) v jiných případech dlužno vyznačiti, proč se nestalo předložení směnky, tedy že nebylo lze směnečníka zastihnouti, že jeho obchodní místnost nebo byt byly nalezeny uzavřeny (protest nástěnný — Wandprotest), nebo že nebylo lze vypátrati jeho obchodní místnost nebo byt (protest do větru — Windprotest). K tomu připomínám hned, co ustanovuje čl. 87, odst.

2 a 3, že takový protest není neúčinný proto, že toto vypátrání ve skutečnosti bylo možné, ovšem protestní orgán, který opominul konati vhodná šetření, by za toto opomenutí odpovídal majiteli podle obecných zásad. Protestní orgán není však povinen konati další šetření, zůstal-li bezvýsledným jeho dotaz u místního policejního úřadu, což stačí i tam, kde vedle místního je ještě státní úřad policejní (rozdíl od § 98, odst. 3 směn. zák.).

Norma užívá rčení: že nebylo lze směnečníka zastihnouti. Protestní orgán musí tudíž pátrati po protestátovi, arci jen v místě protestu (v obchodní místnosti, příp. bytě směnečnickově). Pro toto místo jest směrodatný údaj ve směnce. Pátrání nemusí býti nějak zevrubné, stačí zajisté dotaz u osob zaměstnaných v obchodní místnosti, nebo nacházejících se v bytě. Mimo tyto místnosti pátrati nebo s protestátem jednati není protestní orgán povinen.

Nesouhlasí-li údaj obchodní místnosti nebo bytu ve směnce se skutečností, má protestní orgán konati vhodná šetření k cíli jich vypátrání; co se rozumí „vhodným šetřením“, norma blíže neurčuje — vždy však nutno provéstí příslušný dotaz u místního policejního úřadu, nemá-li orgán ručiti za případnou škodu.

Ad 3: Místo, kde se stalo vybidnutí nebo pokus o ně, lze uvéstí v kontextu protestu nebo až při datu.

Prvý případ považují za vhodnější, ježto v případě druhém by mohlo snadno dojít k záměně s místem vydání protestu. To platí zvláště při presentaci na více místech.

Datum v protestu notářském třeba uvéstí slovy, ježto směnečný protest je úřední listinou notářskou a platí tudíž i pro ni ustanovení § 44 not. řádu. Výslovného speciálního ustanovení, které by tuto normu derogovalo, nový řád nemá.

Ad 4: Podpis protestního orgánu musí býti připojen na konci a krytí celý obsah protestu. Úřední pečť neb razítko se otiskne zpravidla u podpisu; zde však může odpadnouti, je-li protest nebo jeho konec napsán na přívěsku, který musí býti na místě připojení ke směnce opatřen úřední pečťetí nebo úředním razítkem. Při tom nečiní se rozdíl u otisk pečťeti v barvě, vosku nebo prorážecí. Vždy však musí býti použito pečťeti ú ř e d n í.

Místo protestních úkonů.

Jako dříve, stanoví i nyní čl. 87, že všechny směnečné úkony jako presentaci k přijetí, k placení, k vydání vyhotovení směnky a sepsání protestu, jež nutno provéstí u určité osoby (směnečníka, podpůrného adresáta, čestného příjemce, domiciliata), dlužno vykonati v jejích obchodních místnostech, a nedají-li se vypátrati (nebo není-li jich), v jejím bytě.

Mám za to, že slova „sepsání protestu“ jsou redakčním nedopatřením: německý text stejně jako říšský zákon užívá termínu „Protesterhebung“, což znamená „učinění protestu“, „protestování“, tedy úkon sám, nikoliv záznam o něm. Český text jednotného směnečného řádu také užívá proti slovům „Protest er-

heben“, „Protesterhebung“ důsledně slov „učiniti protest“ (na př. čl. 35, odst. 2, čl. 44, odst. 2, 3, 4 a 5, čl. 46, odst. 1 a 3, čl. 54, odst. 3, 4 a 6, čl. 58, odst. 4, čl. 59, odst. 3, čl. 60, odst. 1, čl. 70, odst. 2, čl. 81, odst. 4, čl. 82, odst. 1 a 2, čl. 85, odst. 1, čl. 86, čl. 90, odst. 2 a čl. 97), na třech místech je užito slova „protestace“ (čl. 45, čl. 53, odst. 1, čl. 54, odst. 1), v čl. 97 pak pouze slova „protest“. Jest zajímavo, že osnova tohoto vládního nařízení, která i s důvodovou zprávou byla v lednu 1940 pod č. j. 2155/40-12 zaslána k vyjádření notářské komoře, užívá rovněž jen slova „protest“ (str. 36). Důvodová zpráva se o této věci vůbec nezmiňuje. Směnečný zákon č. 1/1928 Sb. užíval v obdobném ustanovení § 98, odst. 1 slova „protestace“. V komentáři min. rady Dr. Smítka, jež byl referentem nového jednotného směn. řádu a autorem vl. nařízení o něm, nenalézám žádného odůvodnění, proč bylo v tomto článku výjimečně užito termínu jiného. Ovšem český text užívá stejného termínu „učiniti protest“ i proti německému „Protest aufnehmen“ v čl. 79, odst. 1, čl. 80, odst. 1 a 3, čl. 81, odst. 4 a čl. 87, odst. 3, ačkoliv německé znění dobře vystihuje tento pojmový rozdíl; jen v čl. 85, odst. 3 jest užito výstižnějšího „sepsati protest“.

Doporučoval bych proto, aby opravou*) byla slova „sepsání protestu“ v odst. 1, čl. 87 nahrazena slovem „protestování“, „protestací“ nebo pouze „protest“. Vždyť by se mohlo státi, že při cogentní povaze tohoto článku by soudce lpěl na slovném znění tohoto termínu a prohlásil protest, jež nebyl sepsán přímo v oné místnosti, za neplatný. Pak by ovšem se mohl smluviti výstavce se směnečníkem, že tento nedovolí protestnímu orgánu ve své místnosti protest na směnku napsati, a postih proti výstavci, remittentu, indosantům, rukojmím a j. by byl zmařen; toto „dovolení sepsati protest“ není obsahem směnečného plnění, jeho odepření nelze také ztotožňovati s nemožností zastihnouti protestáta (čl. 80, odst. 1, č. 2); jest tedy zřejmo, že takový výklad úmyslem zákonodárným nebyl, a že zvolený český termín není na místě.

Pojmy obchodní místnosti a bytu nebudou asi činiti obtíží. Dlužno je vykládati obecně, tedy pod obchodní místností se rozumí nejen krám, nýbrž i kancelář, stánek, kde protestát provozuje své obchody a uzavírá právní jednání. Ne tedy o místnost, kde má výlučně jen výrobu, skladiště nebo pod., ačli nejsou součástí obchodní místnosti. Vždy se musí ovšem jednati o obchodní místnost protestátovu, nikoliv osoby jiné, u které je protestát jen zaměstnán. Byt stačí i jen přechodný.

Na jiném místě, zvl. na burse, mohou býti úkony učiněny jen, souhlasí-li o b ě strany, tedy protestant i protestát. České znění normy užívá výrazu „výslovně“, ale patrně nedopatřením, ježto německé znění takového výrazu nemá a také Smítkův Komentář jednak neuvádí tohoto výrazu ve znění čl. 87, což ovšem není nikterak směrodatné, jednak zdůrazňuje na str. 495, že na rozdíl od čl. 86 se zde výslovného souhlasu nepožaduje. Pokud tedy opravou tohoto článku nebude toto slovo vyškrtuto, doporučuji, aby tento souhlas byl též poznamenán v protestu.

*) Opravy vyžadují též čl. 53, odst. 1 (typografické) a čl. 85, odst. 2, č. 4 (řád na řad).

Čl. 88 prohlašuje za účinný také úkon provedený v „místě sousedním“. V tomto směru však nutno vyčkati vydání vládního nařízení o tom, která místa se pokládají za sousední.

Čas k protestním úkonům.

O lhůtách k protestu jsem pojednal již při jednotlivých druzích protestu. Lhůty ty jsou propadné, nelze jich ani úmluvou stran prodloužit.

Protestní úkony lze provádět jen ve všední dny (čl. V.), nikoliv v zákonné svátky, jimiž jsou všechny neděle, jakož i svátky a památné dny, uznané platnými předpisy: nyní tedy podle zák. č. 65/1925 ve znění novel č. 63/1939 Sb. a 219/1939 svátky: Nový rok, Sv. tří králů, pondělí velikonoční, Nanebevstoupení Páně, pondělí svatodušní, Božího Těla, Sv. apoštolů Petra a Pavla, Nanebevzetí Panny Marie, Všech Svatých, Neposkvrněného Početí Panny Marie, Hod Boží vánoční a druhý svátek vánoční, památné dny: 1. květen, 5. a 6. červenec a 28. září; podle vládn. nař. č. 440/1940 Sb. se přechodně po dobu nynější války nepokládají za svátky dny Sv. tří králů (6. ledna), Sv. apoštolů Petra a Pavla (29. června), Nanebevzetí Panny Marie (15. srpna), Všech Svatých (1. listopadu) a Neposkvrněného Početí Panny Marie (8. prosince).

Na rozdíl od dřívějšího práva lze nyní protestovati v době od 9 do 18 hodin (čl. 86). Protestní doba je tedy prodloužena o 3 hodiny, což lze jen vítati. (Odpadle však možnost protestovati již v den platební, jak výše uvedeno.)

Mimo uvedené protestní hodiny lze protestovati jen za výslovného souhlasu protestátova; dlužno proto takový souhlas v protestu poznamenati. Souhlasu protestátova na rozdíl od čl. 87 zde třeba není.

Jinak netřeba hodinu protestace uváděti; ač nemůže takový údaj škodit, a doporučuji jej zejména v případech, kde by bylo nebezpečí, že protestát bude včasnou protestaci popírati. Příslušné poznámky možno zajisté učiniti i při záznamu o obsahu směnky na opis protestu; zde však nemají povahy veřejného osvědčení, jsouce jen soukromými poznámkami protestního orgánu. Opožděný protest bez výslovného souhlasu protestátova by případně zakládal nárok na náhradu škody proti orgánu, toto opoždění zavinivšímu.

Na sepsání protestní listiny (záznamu na směnce) se ovšem tento předpis nevztahuje.

Forma protestu.

Forma protestu se nyní zásadně liší od dřívějšího práva. O hmotněprávním významu této formy jsem psal již výše.

Na rozdíl od dřívějšího práva (zákonů č. 1/1928 Sb. i č. 52/1850 ř. z.) nutno podle čl. 81 napsati protest *na směnku samotnou* nebo na list, který musí býti se směnkou spojen (*allonge*). Zpravidla se napíše protest na originál směnky, ať již na prvé či další vyhotovení.

Jen ve dvou případech se píše na opis směnky, jde-li o protest

1. pro částečné nepřijetí směnky (čl. 82, odst. 2 a čl. 26 odst. 1),

2. perkvisiční pro nevydání prvopisu směnky (čl. 82 odst. 1 a čl. 68 odst. 2).

Ať již se předkládá originál nebo opis, nutno na něm napsati protest *bezprostředně za poslední záznam na rubu* směnky, a není-li na rubu žádných záznamů, *bezprostředně na některý okraj rubu*. Nezáleží na tom, na který; zpravidla se bude psáti s levé strany rubu stejně jako se píše indosamenty.

Norma zřejmě sleduje tendenci, aby dodatně nemohl býti před protest vsunut žádný indosament nebo jiný záznam. V praxi ovšem vznikne jakási mezera, ježto první řádku protestu nutno napsati přes spodní část kolku, jenž má výši 36 mm. Aby proto bylo vyhověno předpisu, doporučuji, aby vedle kolku ve výši jeho horního okraje, který jest nalepiti těsně za poslední záznam po případě na kraj rubu, byl záznam nadepsán slovem **PROTEST** a vedle téhož nebo pod ním připojeno též řadové číslo. Článek 80 sice tato dvě označení nenařizuje; doporučuji je však jednak k bližšímu označení záznamu (odpadnou pak slova „o tom vydávám tento protest“ nebo pod. v kontextu), jednak k udržení evidence (viz níže), a poslouží nám k zaplnění mezery pro kolek, se kterým zákonodárce zřejmě nepočítal.

Předkládá-li se při protestaci dvě nebo více vyhotovení téže směnky, stačí napsati protest toliko na jedině vyhotovení, kdežto v ostatních se jen zaznamená, na které vyhotovení byl protest připojen. Předkládá-li se současně prvopis a opis směnky, stačí napsati protest na prvopis a v opisu učiniti obdobný záznam. I tyto záznamy nutno učiniti *bezprostředně za poslední záznam na rubu* nebo na okraji rubu, a nutno je podepsati. Připojení pečeti se zde nevyžaduje. Český text užívá promiscue slov „zaznamenati“, „záznam“ a „poznámka“, ve významu těchto slov však není rozdílu jako v právu knihovním. Německý text užívá všude stejného výrazu „Vermerk, vermerken“.

Napiše-li se protest na list, který má býti spojen se směnkou, nebo pokračuje-li znění protestu na tomto listu, je nutno tento list ke směnce připojiti; jakým způsobem, norma nepředpisuje a možno tedy tak učiniti splením, sešitím nitěmi nebo sešivacím strojkem, po případě i jiným vhodným způsobem. Také zůstává volno, připojí-li se *allonge* k užší nebo delší straně směnky. Vždy však nutno se zápisy na něm pokračovati na téže straně, na které je rub směnky, a takovým způsobem, aby nevznikla pochybnost o tom, kde *bezprostředně* pokračují zápisy s rubu směnky.

Místo, kde je *allonge* ke směnce připojen, nutno opatřiti úřední pečeti nebo úředním razítkem. Tak nutno učiniti i tehdy, jsou-li na *allongi* již indosamenty a je-li místo spojení již přepsáno nebo přetisknuto razítkem firmy, zvl. banky, jak je v praxi obvyklé. Je lhostejno, použije-li se k tomu cíli pečeti barevné, voskové nebo prorážecí. Vždy však musí býti připojena tak, aby její část byla na směnce a část na *allongi*. Kde se toho jeví potřeba, možno pečť

otisknouti i na více místech spojení. Je-li pečeť přitisknuta na místě spojení, není již třeba ji přitisknouti též k podpisu protestního orgánu. I zde vychází zákonodárce zřejmě z úmyslu, aby protestní záznam zabral na směnce co nejméně místa.

Napíše-li se ovšem na allongi další protest, nutno k jeho podpisu pečeť vždy přitisknouti.

Od tohoto dalšího protestu dlužno však odlišovati pouhé pokračování v prvém protestu, musí-li býti podle čl. 83 plnění požadováno na více osobách, tedy na několika příjemcích, po případě na příjemci a podpůrném adresátu nebo čestném příjemci, nebo několikrát na téže osobě (čl. 24 odst. 1).

Opravy protestu.

Než vydá protestní orgán protestovanou směnku protestantovi, může v protestu opravit chyby ve psaní, výpusky a jiné vady. Vždy musí býti jasně vyznačeno, že jde o opravu, a příslušný záznam musí býti od protestního orgánu podepsán (čl. 85 odst. 1).

Evidence protestů.

Čl. VII. vl. nař. zrušil dosavadní protestní rejstřík podle § 116 písm. d) not. řádu, do kterého by bylo nutno podle § 97 směn. zák. zapisovati protesty podle celého jejich obsahu v časovém pořádku, a jiného rejstříku nezavedl.

Čl. 85 odst. 2 a 3 stanoví místo toho, že protestní orgány sepsavši protesty jsou povinny *podržeti ověřené opisy těchto protestů, jakož i záznamy o obsahu protestovaných směnec a tyto ověřené opisy a záznamy uschovávat seřaděné*. Prováděcí nařízení, které by tuto evidenci a úschovu blíže upravovalo, nebylo dosud vydáno. Z poukazu na *seřaděné* uschovávání mám za to, že dlužno tyto opisy a záznamy, a v důsledku toho i originální protestní záznamy na směnkách opatřovati stejně jako dosud řadovými čísly, ježto jinak by nebylo lze řadu udržeti v náležitém pořádku a zjistiti, zvláště při protestaci více směnec pod stejným datem, jak protesty po sobě následovaly nebo ztratili-li se snad některý ověřený opis se záznamem. Při vyznačení čísla lze užití označení číslo řadové, číslo protestu nebo prostě číslo, nedoporučuji však „číslo jednací“, ježto se protesty do jedn. rejstříku podle novelisovaného znění § 112 not. ř. nezapisují. *Na rozdíl od dřívějšího práva není obsahem protestu též doslovný opis směnky*. Nová norma nařizuje jen ověřený opis protestu, kdežto o obsahu směnky stačí neověřený a nepodepsaný záznam. Záznam ten musí však obsahovati:

1. směnečný peníz: jsou-li ve směnce obsaženy úroky, dlužno je uvést rovněž,

2. čas splatnosti: dlužno jej uvést nejlépe podle znění směnky, tedy „za dva měsíce a dato“ nikoliv dnem, který podle tohoto výpočtu vyplývá ve srovnání se dnem vystavení; chybí-li údaj tohoto času a

považuje-li se tudíž směnka za vista-směnku (čl. 2 odst. 2), dlužno to uvést,

3. místo a den vystavení směnky: není-li místo vystavení ve směnce uvedeno a hledí-li se tudíž na tutéž jako na vystavenou v místě udaném u jména výstavce (čl. 2 odst. 4), dlužno to v záznamu vyznačiti a poznamenati též místo, které jest udáno u jména výstavce,

4. jméno výstavce, směnečnicka jakož i toho, komu nebo na jehož řad má býti placeno: norma předepisuje při vyznačení trassanta, trasseta a remitenta jméno, nikoliv též bližší označení; je-li totéž ze směnky patrné, doporučuji je uvést rovněž. Není-li remitentovo jméno ve směnce zvlášť uvedeno (na vlastní řad), možno uvést jako remitenta výstavce jménem nebo možno uvést, že směnka zní na vlastní řad výstavců,

5. jméno domiciliáta, nouzových adres a čest. příjemců, jsou-li tu; o těch platí stejně jako ad 4.

To jest ovšem *minimum*, které z obsahu směnky musí býti při ověř. opisu protestu poznamenáno. Vzhledem k tomu lze zajisté tento záznam *nahraditi doslovným opisem* celého znění směnky, tedy i s rubopisy, rukojemským prohlášením a případnými jinými doložkami. Tento opis směnky na místo pouhého záznamu lze jen doporučiti, ježto jednak bude jednodušší pro mechanické opisování, jednak může osvědčiti majiteli v případě ztráty směnky též legitimaci nepřetrženou řadou indosamentů a pod., a to ve vysvědčení, které se v takovém případě vydává o vykonaném protestu podle čl. 90 odst. 2.

Smítek ve svém komentáři uvádí též, že protestní orgánové musí *podržeti ověřené opisy směnec jimi protestovaných* (str. 488). Pro tento názor nemohu nalézt nikde opory ani v jedn. směn. řádu, ani v jiných souvislých normách, ani v předpisech poplatkových. U srovnání s tím, co výše uvedeno, se proto domnívám, že jde o omyl.

Vysvědčení o vykonaném protestu.

Podle čl. 90 odst. 2 lze *nahraditi* protestní listinu (protest obsažený na směnce nebo kopii), která se ztratila nebo byla zničena, vysvědčením o vykonaném protestu.

Toto vysvědčení vydá protestní orgán, u něhož jest uschován ověřený opis protestu. Zvláštní forma tohoto vysvědčení předepsána není, jest jen stanoveno, že ve vysvědčení nutno *udat obsah protestu a záznamu učiněného o obsahu směnky* podle čl. 85 odst. 2.

Kdo jest oprávněn požadovati toto vysvědčení, norma výslovně neustanovuje; zřejmě tedy každý, kdo prokáže na věci právní zájem (§ 97 not. řádu).

Toto ustanovení nahrazuje dřívější předpis § 97 odst. 2 směn. zák. o vydávání prostých nebo ověřených opisů protestu.

Vysvědčení nemůže ovšem nahraditi ztracenou nebo zničenou směnku, kterou nutno amortisovati výzvacím řízením (čl. 90 odst. 1 a čl. VIII. vl. nař.).

Útraty protestu.

V otázce útrat protestu nutno rozeznávat mezi protestem notářským, soudním a poštovním.

Útraty protestu notářského jsou jednak notářské poplatky podle dosud platné saz. pol. A 3 vl. nař. 102/1923 Sb., vedle nichž lze účtovat ověřený opis protestu a čistopis záznamu o obsahu směnky (pol. A 4a a E 13), jakož i poplatek za ztrátu času (pol. D 12), jednak hotové výlohy, totiž kolek na protest, příp. jízdné a daň z prac. výkonů (obratu). Útraty tyto se notáři nahrazují hotově.

Útratami soudního protestu jest kolek podle saz. pol. 110/116 g, který dlužno odevzdati předem v soudní kanceláři, a příp. jízdné.

O útratách poštovního protestu budou příslušná ustanovení teprve vydána ministerstvem dopravy po slyšení zúčastněných ministerstev a souhlasu nejvyššího úřadu cenového.

Útraty musí nahraditi ten, kdo za protest požádal, bez ohledu na to, kdo ponese útraty ty konečně.

V poměru mezi protestantem a protestátem rozhoduje o tom, kdo má tyto útraty nésti, otázka zavinění. Zavinil-li protest směnečník tím, že při předložení směnky tutéž nepřijal, po příp. v době splatnosti hned nezaplatil, je v prodlení a nese tyto útraty sám. To platí i když směnečník při protestní presentaci směnku protestnímu orgánu zaplatí. V takovém případě je směnečník povinen zaplatiti vedle směnečného peníze i útraty presentace.

Jinak je tomu, jestliže před protestací nebyla směnka směnečníkovi majitelovi vůbec předložena (čl. 38) nebo vyloučil-li v ý s t a v c e povinnost protestace doložkou „bez útrat“, „bez protestu“ nebo pod. V takovém případě nese útraty protestace majitel směnky sám (čl. 46, odst. 3.). Vyloučil-li však tuto povinnost jen indosant nebo ručitel, nese útraty směnečník.

Sporna zůstává otázka, musí-li protestní orgán vydati protestátovi kvitovanou směnku, zaplatil-li týž jen směnečný peníz, nikoliv však též útraty protestní presentace po př. při čestném placení útraty protestu proti směnečníkovi. Podle mého názoru nutno tak učiniti, jestliže protestát není v prodlení, protest nezavinil a jeho útraty nese tedy majitel směnky; nezaplatil-li však směnečník, ač mu majitelem byla směnka k placení v době splatnosti presentována, může mu býti platba anal. podle § 1416 o. z. o. odečtena nejdříve na útraty a zbytek à conto směnečného peníze odkvitován jako při dílčím placení (srov. výše). Pro zajímavost zde uvádím náleží říšského soudu civilního, svazek 41, str. 127, podle něhož nese útraty protestu směnečný dlužník i tehdy, není-li protest podle směnečného práva nutný, ježto protest jest při směnečném styku veskrze obvyklý a jako důkazu prodlení ve směnečném procesu ho lze těžko postrádati.

Poplatkové předpisy.

a) Originální protest podléhá poplatku podle saz. pol. 110/116 g a § 1 zák. č. 54/1925 Sb., totiž notářský 8 K, soudní 20 K při směnečné pohledávce

do 2.000 K a 30 K při pohledávce vyšší. Poplatek se platí kolkem, jenž musí býti přepsán podle § 3 nař. min. fin. č. 70/1854 ř. z., totiž prvou řádkou textu, nikoliv nadpisem listiny nebo podpisem orgánu.

Se zřetelem na ustanovení čl. 81, odst. 2. bych doporučoval vhodnější úpravu kolkování (na př. kolek na konci protestního záznamu, znehodnocený přetiskem pečeti, nebo na ověřeném opisu v úschově protestního orgánu, nebo vydání menších kolků jen k tomuto účelu).

Záznam učiněný na duplikátu nebo opisu směnky o tom, na které vyhotovení byl protest napsán (čl. 81, odst. 4.), slouží jen účelům evidenčním, nenahrazuje protest, neobsahuje všech jeho podstatných náležitostí, a proto poplatku nepodléhá.

b) Ověřený opis protestu: ježto jde jen o opis k úředním účelům, sloužící též k evidenci směnečných poplatků, nepodléhá tento ověřený opis kolku podle pozn. 4 saz. pol. 58/2. V tomto směru upozorňuji též na dodatek ministerstva financí k výnosu ministerstva spravedlnosti ze 28/3 1908, č. 7700 (Věstník min. sprav. částka XVI., str. 244 z r. 1908), podle něhož dlužno kolkový poplatek podle saz. pol. 110/116 g zaplatiti toliko na originálním protestu, kdežto opis není naproti tomu předmětem poplatku. Jiný předpis v tomto směru dosud vydán nebyl, a ani novela č. 112/1941 Sb., současně s jednotným směnečným řádem vydaná, se o tom vůbec nezmiňuje. Ježto zvláštní směnečný rejstřík byl článkem VII i, f vlád. nař. zrušen, stalo se bezpředmětným ustanovení saz. pol. 29/74, podle kterého podléhaly tyto rejstříky (protestní protokoly) poplatku 50 h z každého archu.

c) Záznam o obsahu směnky, po př. opis směnky připojený k ověřenému opisu protestu, kolku nepodléhá. Jde o pouhý neověřený opis nebo záznam, který zůstává v úřední úschově protestního orgánu, nikoliv o opis ověřený nebo vysvědčení.

V ověřovací doložce na opisu protestu nutno vyznačiti kolek, kterým je opatřen prvopis. Mimo to však nutno podle dosud platného § 17 zák. o směn. popl. č. 48/1928 Sb. poznámenávati v rejstříku, do kterého se zapisují směnečné protesty, kolik bylo ze směnky a z prohlášení na ni připojených na poplatek zapláceno, byl-li zapraven úředním blanketem, kolky či hotově a bylo-li kolku správně použito, zejména, kdy byl kolek obliterován. Nebyl-li poplatek zapraven, budiž i to poznamenáno.

Naskýtá se otázka: směnečný rejstřík notářský byl zrušen článkem VII. vlád. nař., zákon o směn. popl. č. 48/1928 Sb. byl sice novelisován vládním nařízením č. 112/1941 Sb., v tomto směru však nikoliv — jak tedy se má nyní postupovati?

Mám zato, že příslušné poznámky třeba nyní činiti při ověřených opisech protestů, a doporučuji je přímo v ověřovací doložce, takže tato bude obsahovati záznam nejen o kolkování originálního protestu, nýbrž i o poplatku směnečném a způsobu jeho zaplacení.

Byla-li při kolkování zjištěna závada, nutno učiniti kolkuprosté (saz. pol. 44 q) oznámení okresnímu finančnímu ředitelství resp. poplatkovému úřadu. Pro-

testní orgán, který sepsal protest a závadu neoznámil, stihá podle § 11 solidární povinnost zaplatiti zvýšený poplatek podle § 14, jenž činí 10% zaokrouhleného směnečného penize.

Pojednání o směnečném poplatku se vymyká z rámce tohoto článku. Chci jen připomenouti, co se týče přímo protestních úkonů. Duplikáty směnek podléhají zásadně stejným poplatkům jako první vyhotovení (§ 8, odst. 1. s výjimkou uvedenou v odst. 2.). Opisy směnek podléhají poplatku jako originály jen tehdy, jsou-li opatřeny originálním rubopisem (§ 8, odst. 3.). Se zřetelem na ustanovení § 9, odst. 1. dlužno je nyní považovati za plně poplatné také tehdy, napíše-li se na ně jen originální rukojemské prohlášení.

Ke konci připojuji několik vzorců originálních protestů, ověřených opisy se záznamy o obsahu směnky pro úschovu protestních orgánů, vysvědčení o vykonaném protestu a oznámení o shledaném poplatkovém přestupku.

Připomínám, že této práce jsem se podjal na přímé vyzvání notářské komory a četných kolegů, když se k tomu cíli nenalezlo pera kvalifikovanějšího. Budu vděčen za každé upozornění, které můj článek vyvolá, neboť jest úmyslem pražské notářské komory vydati, jakmile mezery vládního nařízení č. 111/1941 Sb. budou vyplněny a různé dosavadní pochybnosti odstraněny, za spolupráce kolegů podle možnosti úplnou příručku, která by notářům i kandidátům byla spolehlivým průvodcem v široké a zodpovědné praxi protestní.

Vzorce.

I. PROTESTY.

A. Pro neplacení.

1. Na rubu směnky.

(Originál směnky.)

Úřední
směnečný
blanket
za 2 K.

V Praze, dne 13. dubna 1941. Na K 2000.—
Dne 5. června 1941 zaplaťte za tuto.....směnku
na řad můj vlastní peníz korun dva tisíce —
hodnotu..... a zúčtujte ji..... návštěži.

Pan Antonín Černý, Karel Čermák v. r.
obchodník, Antonín Černý v. r.
Praha II., Spálená 16.

Na rubu směnky.

Za mne na řad
p. Josefa Novotného
Karel Čermák v. r.

Kolek 8 K.

PROTEST.

Číslo řadové 7.

Pro pana Josefa Novotného, obchodníka v Praze II., Václavské nám. 10 předložil jsem tuto směnku dnes (o čtrnácté hodině) panu Antonínu Černému, obchodníku v Praze II., Spálená 16 k placení v jeho obchodní místnosti tamtéž, avšak bezvýsledně.

V Praze dne sedmého června roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Poplatky:
za protest,
ověř. opis a záznam,
kolek,
daň.

Dr. Filip Červený,
notář v. r.

Pro úřední úschovu:

OPIS.

Kolek 8 K.

PROTEST.

Číslo řadové 7.

Pro pana Josefa Novotného, obchodníka v Praze II., Václavské nám. 10 předložil jsem tuto směnku dnes (o čtrnácté hodině) panu Antonínu Černému, obchodníku v Praze II., Spálená 16 k placení v jeho obchodní místnosti tamtéž, avšak bezvýsledně.

V Praze dne sedmého června roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Poplatky:
za protest,
ověř. opis a záznam,
kolek,
daň.

Dr. Filip Červený,
notář v. r.

Tento pro úřední úschovu určený a tudíž kolkuprostý opis scuhlasí doslovně s prvopisem protestu, opatřeným kolekem za osm korun, napsaným na rubu směnky níže uvedeného obsahu, z níž poplatek směnečný dvě koruny byl zaplacen úředním směnečným blanketem. V Praze II., Spálená 17, dne sedmého června roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Dr. Filip Červený,
notář v. r.

ZÁZNAM O OBSAHU SMĚNKY.

Směnečný peníz: 2000 K,
čas splatnosti: 5. června 1941,
místo a den vystavení směnký: Praha, 13. dubna 1941,
jméno výstavce: Karel Čermák,
„ směnečníka: Antonín Černý,
„ remitenta: týž (na vlastní řad),
„ domicilia: —0—,
„ nouzových adres: —0—,
„ čestných příjemců: —0—.

2. Na allongi — do větru.
(Originál směnký.)

Úřední
směnečný
blanket
za 2 K.

V Domažlicích dne 15. dubna 1941. Na K 5000.—
Dne 15. září 1941 zaplaťte za tuto první směnký
na řad Karla Nováka, obchodníka v Plzni peníz
pět tisíc korun hodnotu ve zboží a zúčtujte jí
bez návěští.

P. T. firma Celeritas,
Červený a spol., továrna automobilů,
Klatovy I.-175. společnost s r. o.
Jandera v. r. p. p. Dvořák v. r.

Červený a spol.
F. Červený v. r.

Na rubu:

Kolek 8 K s obliterací:
berní úřad v Domažlicích, 10. 4. 1941.

Celeritas,
továrna automobilů,
společnost s r. o.
Nečitelný podpis pp. Dvořák v. r.

Felix Dvořáček
za mne na řad První české strojírny
Novák a spol. v Hradci Králové,
Karel Vomáčka.

První česká strojírna
Novák a spol.,
Hradec Králové,
dva nečitelné podpisy.

Za nás na řad České hospodářské
banky, expositury v Hradci Králové.

AGRICOLA,
obchod potřebami pro rolníky,
společnost s r. o.,
dva nečitelné podpisy.

(Allonge.)

L S

Za nás na řad
České hospodářské banky,
expositura v Klatovech.
Hodnota k vybrání.
Dva nečitelné podpisy.

Kolek 8 K. PROTEST. Číslo řadové 8.

Pro Českou hospodářskou banku, exposituru v Klatovech,
pokusal jsem se dnes předložit tuto směnký firmě Červený
a spol., k zaplacení v jejích obchodních místnostech v Klato-
vech I., čp. 175, zjistil jsem však, že firma se z tohoto místa
odstěhovala. Můj dotaz po nynějším sídle firmy, který jsem
učinil u místního policejního úřadu, zůstal bez výsledku.

V Klatovech dne šestnáctého září roku tisícího devítistého
čtyřicátého prvního.

Poplatky:
za protest
za dotaz u pol. úř. ...
ověř. opis a záznam ...
kolek
2% daň

Jan Špatný,
notář v. r.

Pro úřední úschovu:

OPIS.

Kolek 8 K. PROTEST. Číslo řadové 8.

Pro Českou hospodářskou banku, exposituru v Klatovech,
pokusal jsem se dnes předložit tuto směnký firmě Červený
a spol., k placení v jejích obchodních místnostech v Klato-
vech I., čp. 175, zjistil jsem však, že firma se z tohoto místa
odstěhovala. Můj dotaz po nynějším sídle firmy, který jsem
učinil u místního policejního úřadu, zůstal bez výsledku.

V Klatovech dne šestnáctého září roku tisícího devítistého
čtyřicátého prvního.

Poplatky:
za protest
za dotaz u pol. úř. ...
ověř. opis a záznam ...
kolek
2% daň

Jan Špatný,
notář v. r.

Tento opis, určený pro úřední úschovu a tudíž kolku
prostý, souhlasí úplně s prvopisem protestu opatřeným kol-
kem 8 K, napsaným na rubu směnký níže uvedeného obsahu,
z níž poplatek směnečný 10 K byl zapraven takto: částka
2 K úředním blanketem, zbytek 8 K kolkem na rubu nale-
peným, obliterovaným berním úřadem v Domažlicích dne
10. 4. 1941.

V Klatovech dne šestnáctého září roku tisícího devíti-
stého čtyřicátého prvního.

L S

Jan Špatný,
notář v. r.

Obsah směnký (buď záznam jako ve vzoru prvním nebo
doslovný opis celé směnký i s indosamenty).

3. V platebně — proti zdi.

(Originál směnký.)

Kolek 2 K.

V Plzni dne 8. května 1941. Na K 2000.—
Za tři měsíce a dato zaplaťte za tuto prima
směnký na řad můj vlastní peníz dva tisíce
korun.

Jan Krejčí v. r.

Pan Václav Nosek, Václav Nosek v. r.
hostinský v Berouně.
Splatno u Občanské záložny v Berouně.

Na rubu:

Jan Krejčí v. r.

Kolek 8 K. PROTEST. Číslo řadové 15.

Pro Karla Vomáčku, soukromníka v Berouně čp. 125 po-
kusil jsem se dnes předložit tuto směnký o 15. hodině pří-
jemci Václavu Noskovi k placení v obchodní místnosti Ob-
čanské záložny v Berouně čp. 185 jako platební, nalezl jsem
však její obchodní místnost uzavřenu.

V Berouně dne desátého srpna roku tisícího devítistého
čtyřicátého prvního.

Poplatky.

L S

Jan Čtveráček,
notář v. r.

Opis protestu a záznam o obsahu směnký obdobně jako
u č. 1 a 2.

4. U domiciliáta — při částečném placení.

(Originál směnky.)

Kolek 2 K.

V Plzni dne 8. května 1941. Na K 2000.—.

Dne 10. srpna 1941 zaplatte za tuto směnku na řad firmy J. Krejčí a syn v Plzni peníz dva tisíce korun.

Pan Václav Nosek, Jan Antoš v r.
hostinský v Berouně. Přijato Václav Nosek v r.
Splatno u České hospodářské banky, expositury
v Plzni.

Na rubu:

J. Krejčí a syn.
Krejčí ml. v. r.
Adolf Vojáček v. r.

Kolek 8 K.

PROTEST.

Číslo řadové 31.

Pro Rudolfa Strnada, obchodníka v Plzni II., čp. 190 pokusil jsem se dnes předložit tuto směnku k placení Václavu Noskovi, hostinskému v Berouně, v obchodní místnosti domiciliátky České hospodářské banky, expositury v Plzni v domě čp. 276/I. tamtéž, avšak příjemce jsem tam nezastihl. Směnečný likvidátor banky, kterému jsem poté tuto směnku tamtéž předložil, mi zaplatil toliko 1000 K.

Pro nezaplacení zbytku 1000 K vydávám tento protest.

V Plzni dne jedenáctého srpna roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Poplatky:

Dr. Karel Myslík,
notář v. r.

5. Protest s protestem intervenčním (kontraprotestem)
proti čestnému příjemci.

(Originál směnky.)

Kolek 2 K.

V Plzni dne 8. května 1941. Na K 2000.—.

Dne 10. srpna 1941 zaplatte za tuto směnku na řad můj vlastní peníz dva tisíce korun.

Pan Václav Nosek, Jan Antoš v. r.
hostinský v Berouně 157. Václav Nosek v. r.
V nouzi u p. Josefa Strnada, Václav Nosek v. r.
sládka v Berouně čp. 5.
Přijímám pro čest Jana
Antoše — Josef Strnad v. r.

Na rubu:

Za mne na řad
Okresní záložny hospodářské
v Hořovicích.
Jan Antoš v. r.

Za nás na řad Okresní záložny
hospodářské v Berouně — hodnota k vybrání.
Okresní záložna hospodářská v Hořovicích.
Dva nečitelné podpisy.

Kolek 8 K.

PROTEST.

Číslo řadové 81.

Pro Okresní záložnu hospodářskou v Berouně předložil jsem dnes tuto směnku k placení příjemci Václavu Noskovi v jeho hostinci v Berouně čp. 157, ale bezvýsledně.

V Berouně dne dvanáctého srpna roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Jan Čtveráček,
notář v. r.

Poté jsem tuto směnku předložil dnes k placení čestnému příjemci Josefu Strnadovi v kanceláři jeho pivovaru v Berouně čp. 5, avšak rovněž bezvýsledně.

V Berouně dne třináctého srpna roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Poplatky:

Jan Čtveráček,
notář v. r.

6. Protestace nedospělé směnky, zastavil-li dlužník platy
nebo byla-li na jeho jmění vedena bezvýsledně exekuce.

(Originál směnky.)

Úřední
směnečný
blanket
za 2 K.

V Praze dne 13. června 1941. Na K 2000.—.

Dne 14. září 1941 zaplatte za tuto ... směnku na řad můj vlastní peníz korun dva tisíce — hodnotu a zúčtujte ji návštějí. —

Pan Antonín Černý, Karel Čermák v. r.
obchodník, Antonín Černý v. r.
Praha II., Spálená 16.

Na rubu směnky:

Za mne na řad
p. Josefa Novotného.
Karel Čermák v. r.

Kolek 8 K.

PROTEST.

Číslo řadové 26.

Pro Josefa Novotného, obchodníka v Praze II., Václavské nám. 10 jsem dnes předložil tuto směnku k placení příjemci Antonínu Černému, na jehož jmění podle předloženého mně usnesení okresního soudu exekuce v Praze ze dne 27. 6. 1941, čj. E XI 180/41 vedená exekuce zůstala bez výsledku, v jeho krámě v Praze II., Spálená 16, ale bezvýsledně.

V Praze dne patnáctého července roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Poplatky:

Dr. Filip Černý,
notář v. r.

B. Pro nepřijetí.

7. Pro nepřijetí celého směnečného peníze.

(Originál směnky.)

Kolek 2 K.

V Plzni dne 15. května 1941. Na K 2000.—.

Dne 15. srpna 1941 zaplatte za tuto směnku na řad můj vlastní peníz dva tisíce korun — hodnotu a súčtujte ji bez návštějí.

Pan Václav Nosek, Jan Antoš v. r.
hostinský v Berouně.

Splatno u Občanské záložny v Berouně.

Na rubu:

Jan Antoš v. r.
Karel Vopička v. r.

Kolek 8 K.

PROTEST.

Číslo řadové: 6.

Pro Josefu Burdovou, obchodnici v Počáplech, předložil jsem tuto směnku dnes Václavu Noskovi v jeho hostinci v Berouně čp. 157 s vyzváním o přijetí, ale bezvýsledně.

V Berouně dne čtvrtého června roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Poplatky:

Jan Čtveráček,
notář v. r.

8. S kontraprotestem proti podpůrnému adresátovi.

(Originál směnky.)

Kolek 2 K.

V Praze XVI. dne 15. května 1941. Na K 2000.—.

Za dva měsíce à dato zaplaťte za tuto první směnku na řad Josefa Horáka v Praze II., Spálená 11, peníz dva tisíce korun.

Paní Amalie Vokurková, Karel Novotný v. r.
trhovkyně,
Praha I., Ovocný trh.

V případě nouze u pana Jana Vokurky, obchodníka v Praze II., Petřská 5.
à tergo: Josef Horák v. r.

Kolek 8 K.

PROTEST.

Číslo řadové: 8.

Pro pana Antonína Říhu, soukromého úředníka v Praze-Žižkově čp. 897 jsem tuto směnku předložil dnes k přijetí paní Amalii Vokurkové v jejím stánku na Ovocném trhu v Praze I., avšak bezvýsledně.

Poté jsem se pokusil předložit tuto směnku k přijetí panu Janu Vokurkovi v jeho krámě v Praze II., Petřská 5. avšak zjistil jsem, že jmenovaný se z tohoto krámu vystěhoval neznámo kam. Můj dotaz po jeho nynějším krámě nebo bytě, učiněný u Ústředního ohlašovacího úřadu policejního ředitelství v Praze, zůstal bez výsledku.

V Praze dne dvanáctého června roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Poplatky:

JUDr. Alois Bílek,
notář v Praze.

JUDr. Karel Černý v. r.
dekretem notářské komory v Praze ze dne 5. června 1940 č. j. 1750 n. k. podle § 3. odst. 3 opatření Stálého výboru č. 285/1938 Sb. zmocněný zástupce notáře JUDr. Aloise Bílka v Praze II.

9. Pro částečné nepřijetí.

(Opis směnky.)

Kolek 2 K.

V Plzni dne 15. května 1941. Na K 2000.—.

Dne 15. srpna 1941 zaplaťte za tuto směnku na řad můj vlastní peníz dva tisíce korun — hodnotu a súčtujte ji bez návštěji.

Pan Václav Nosek, Jan Antoš v. r.
hostinský v Berouně.
Přijímám do výše 1000 K Václav Nosek v. r.
Splatno u Občanské záložny v Berouně.

Na rubu:

Jan Antoš v. r.
Karel Vopička v. r.

Kolek 8 K.

PROTEST.

Číslo: 68.

Prvopis této směnky jsem dnes předložil pro Josefu Burdovou, obchodnici v Počáplech, k přijetí Václavu Noskovi v jeho hostinci v Berouně čp. 157, avšak on své přijetí omezil jen na částku 1000 K. Pro nepřijetí zbytku 1000 K vydávám tento protest.

V Berouně dne čtvrtého června roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Poplatky:

Jan Čtveráček,
notář v. r.

10. Protest pro nepřijetí při žádosti za opětné předložení směnky.

(Originál směnky.)

Kolek 1 K.

Praha dne 15. dubna 1941. Na K 2000.—.

Dne 15. července 1941 zaplaťte za tuto směnku na řad můj vlastní korun dva tisíce.

P. T. firma Černý a spol., radio-dům,
Praha II., Vodičkova 10. Josef Novotný v. r.
à tergo: kolek 1 K s obliterací: hlavní celní úřad v Praze 20. 1. 1941.

Josef Novotný v. r.
František Komeda v. r.

Kolek 8 K.

PROTEST.

Číslo protestu: 18.

Pro pana Josefa Nováčka, velkoobchodníka v Praze II., Václavské nám. 10, předložil jsem tuto směnku dne šestého června roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního adresátce firmě: Černý a spol. v její obchodní místnosti v Praze II., Vodičkova 10 s vyzváním o přijetí do rukou pana Josefa Černého, který se mi představil jako veřejný společník této firmy: týž mne však požádal, aby tato směnka byla firmě předložena ještě zítra.

Na toto požádání předložil jsem já notář tuto směnku znovu dnes dne sedmého června roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního firmě Černý a spol. a to do rukou jejího druhého veřejného společníka Václava Jonáše, rovněž v její obchodní místnosti v Praze II., Vodičkova 10 s opětovným vyzváním o přijetí, ale bezvýsledně.

V Praze dne sedmého června roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Poplatky:

Dr. Jaroslav Honzík,
notář v. r.

11. Pro nedatování akceptu.

(Originál směnky.)

Kolek 3 K.

V Plzni dne 5. června 1941. Na K 2500.—.

Za čtrnáct dní po vidění zaplaťte za tuto první směnku na řad můj vlastní peníz dva tisíce pět set korun.

Pan Antonín Němeček, Karel Vašek v. r.
obchodník Přijal:
v Rokycanech čp. 75. Antonín Němeček v. r.

Na rubu:

Karel Vašek.

Kolek 8 K.

PROTEST.

Číslo řadové: 86.

Pro Čeňka Smetanu, obchodníka v Plzni jsem tuto směnku dnes předložil panu Antonínu Němečkovi, obchodníku, v jeho krámě v Rokycanech čp. 75, s vyzváním o datování přijetí, avšak bezvýsledně.

V Rokycanech dne druhého července roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Poplatky:

Dr. Otakar Vávra,
notář v. r.

12. Pro nevydání akceptačního vyhotovení směnky.

(Originál duplikátu směnky:)

Kolek 2 K.

V Plzni dne 5. června 1941. Na K 2000.—
Dne 5. září 1941 zaplaťte za tuto druhou směnku na řad můj vlastní peníz dva tisíce korun.
Pan Antonín Němeček, Karel Vašek v. r.
obchodník
v Rokycanech čp. 75.
První směnka zaslána Antonínu Němečkovi k akceptu.

Na rubu:

Za mne na řad
Václava Šedivého.
Karel Vašek v. r.

Pro Václava Šedivého, obchodníka v Rokycanech čp. 26 předložil jsem tuto druhou směnku panu Antonínu Němečkovi v jeho obchodní místnosti v Rokycanech čp. 75 a vyzval jej, aby mi vydal první vyhotovení této směnky zaslání mu k přijetí, což on odepřel. Poté jsem pana Antonína Němečka vyzval o přijetí nebo zaplacení tohoto druhého vyhotovení směnky, avšak bezvysledně.

V Rokycanech dne druhého července roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Poplatky:

Dr. Otakar Vávra,
notář v. r.

L. S.

13. Pro nevydání prvopisu směnky.

(Opis směnky.)

Kolek 2 K.

V Plzni dne 5. června 1941. Na K 2000.—
Dne 5. září 1941 zaplaťte na tuto první směnku na řad Vojtěcha Šimka, obchodníka ve Štáhlavech čp. 25 peníz dva tisíce korun.
Pan Antonín Němeček, Karel Vašek.
obchodník Antonín Němeček.
v Rokycanech čp. 75.

Až sem opis.

Prvopis je u Jana Hromadníka, majitele bankovního závodu v Plzni II., čp. 61.

Na rubu:

Vojtěch Šimek.

Kolek 8 K.

PROTEST.

Číslo řadové: 35.

Pro pana Václava Šedivého, obchodníka v Rokycanech čp. 26 předložil jsem tento opis směnky schovatelí panu Janu Hromadníkovi v jeho bankovní kanceláři v Plzni II., čp. 61 s vyzváním, aby mi vydal prvopis této směnky, avšak bezvysledně.

V Plzni dne druhého července roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Poplatky:

JUDr. Karel Myslík,
notář v. r.

L. S.

14. Při předložení více vyhotovení směnky nebo prvopisu a opisu.

a) na první vyhotovení: obyčejný protest s poznámkou: současně bylo předloženo též druhé vyhotovení (nebo opis) této směnky a na něm jest tento protest zaznamenán (není zde ovšem nutné).

b) na druhé vyhotovení nebo opis: toto druhé vyhotovení směnky (tento opis) bylo dnes protestováno pro neplacení současně s prvním vyhotovením (prvopisem), na kterém jest napsán protest.

V Praze, dne (slovy).

Podpis notáře.

Připojení pečeti k podpisu se zde nevyžaduje, je-li však tento záznam učiněn na přívěsku, nutno místo spojení přetisknouti pečeti.

II. VYSVĚDČENÍ O VYKONANÉM PROTESTU.

Kolek 5 K.

Podle jednolistového, kolku prostého ověřeného opisu protestu a záznamu o obsahu směnky, založeného v mé úschově pod číslem řadovým 65, osvědčuji, že jsem*) dne patnáctého července roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního vydal tento protest pro neplacení směnky níže uvedeného obsahu: (následuje obsah protestu a záznam o obsahu směnky).

Prvopis protestu byl opatřen kolkem za 8 K. Směnečný poplatek 2 K byl zapraven úředním blanketem.

V Praze dne dvacátého devátého září roku tisícího devítistého čtyřicátého prvního.

Dr. František Novotný,
notář v. r.

L. S.

*) můj náměstek JUDr. Zdeněk Pešek, ustanovený dekretem kraj. soudu civilního v Praze z 25. června 1941 Praes. 3085/13/41;

nebo: můj zástupce JUDr. Zdeněk Pešek, zmocněný dekretem not. komory v Praze ze 3. listopadu 1940, č. j. 1960 n. k. podle § 3 opatření Stálého výboru č. 285/1938 Sb.;

nebo, vydává-li vysvědčení podle spisů notářových námětek: notář JUDr. František Novotný v Praze.

III. OZNÁMENÍ O ZJIŠTĚNÉM POPLATKOVÉM PŘESTUPKU.

Kolku prosto.

P. T.

Okresnímu finančnímu ředitelství
(poplatkovému úřadu)

v

Při dnešní protestaci směnky níže uvedeného obsahu jsem zjistil, že směnka nebyla dostatečně kolkována.

Doslovný opis směnky i s vyznačením kolkování jest tento:
(descr. ze směnky).

Protest jsem učinil pro Josefa Nováčka, obchodníka v Plzni čp. 175/II, kterému vydávám protestovanou směnku.

O tom činím povinné oznámení podle § 17 zák. č. 48/1928 Sb.

V Berouně dne 5. července 1941.

Jan Čtveráček,
notář v. r.

Substituce při odkazech i při darování jest možna jak obecná tak i fideikomisární stejně jako při ustanovení dědice podle § 652 o. z. o. a i zde platí předpisy o substituci, která může býti nařízena mlčky.

XVII.

Zajištění práv věřitelů

na substitučních nemovitostech a exekuce.

Pokud jde o zajištění práv věřitelů na nemovitostech stížených fideikomisární substitucí, lze povolití jak smluvní, tak i exekuční právo zástavní, avšak, jak již výše řečeno, s doložkou bez újmy práv fideikomisárních substitutů (čís. 4500, 8015). Z objektivního rozsahu zástavního práva (§ 457 o. z. o.) vyplývá, že pokud se povoluje vklad práva zástavního proti povinné straně na nemovitosti zatížené fideikomisární substitucí bez újmy práv substitutů těch, nemusí býti řešena otázka, zdali exekuce bude také účinná až nastane případ substituce.

Stížnost do povolení takového exekučního práva přísluší fideikomisárnímu substitutu. Lhůta počíná pro nezletilého fideikomisaře doručením povolujícího usnesení jeho poručníku, pro fideikomisaře třeba mu povolující usnesení bylo již dříve doručeno jako fiduciáři. Fiduciář spolu se substituty má všechna oprávnění, která jinak přísluší neobmezenému vlastníku. Bez souhlasu substitutů, může fiduciář nakládati nemovitostí bez újmy práv substitutů a mohou se jeho jednání s takovou výhradou státi předmětem knihovnických zápisů (čís. 6412). Knihovnickým zápisem fideikomisární substituce nabývá tato právního účinku proti třetím osobám, které pak mohou k uspokojení svých nároků použítí jen případných práv pořizatelových, nemohou však sáhnouti na podstatu nemovitosti. Správce úpadečkové nemovitosti nemůže vésti exekuci nucenou dražbou na nemovitost úpadečkovou, leč se souhlasem všech náhradních dědiců.

I když náhradní dědic dal svým zákonným zástupcem svolení, aby substituční statek byl zatížen fiduciářem a aby byla tato pohledávka splacena ze substitučního statku a toto prohlášení bylo schváleno opatrovnickým soudem, nemůže býti toto zástavní právo uplatňováno proti přednímu dědici samému, nýbrž proti oběma společně, neboť právě tak jako k zastavení třeba jest prohlášení předního dědice a jen spolu přísluší jim právo nakládati s obsahem vlastnictví, může toto právo zástavní také jen proti oběma společně býti uplatňováno. Jest tedy třeba k tomu exekučního návrhu a exekučního titulu, který nemůže nahraditi pouze prohlášení (vyjma vykonatelné prohlášení podle § 3. not. ž.), že jsou oba srozuměni se zastavením a se splácením. Exekuční titul musí směřovati proto jak proti přednímu dědici, tak i proti poddědici a nestačí k vymození nucené dražby substitučního statku exekuční titul a návrh, který jest řízen toliko proti přednímu dědici (J. Bl. 1917 č. 7). Zákon nepřipouští vedení exekuce na vlastnické právo fiduciáře obmezené fideikomisární substitucí, poněvadž právo to jest právem pořizatele s vyloučením práva nakládati s podstatou, převod pořizacího práva jest vyloučen podle § 507 o. z. o. na jiného, není tedy přípustný ani exekuční odhad předmětu pořívání ani pořívání (Gl. U. 3158, Gl. U. 7758). Může však býti vedena na fiduciářovo pořívání exekuce

v nucenou správou (Gl. U. 5260, Gl. U. 6743). Exekuce na podstatu substitučního statku jest nepřipustná i tehdy, není-li substituční svazek nedopatřením v pozemkové knize vyznačen (Gl. U. 11709), ale exekuce ta jest přípustna k vymození pozůstalostních dluhů a reálních daní (Gl. U. N. F. 3879).

Na otázku lze-li povolití vklad práva zástavního na nemovitost patřící dlužníkovi, jehožto právo vlastnické jest obmezeno fideikomisární substitucí, odpovídá prof. Dr. Krčmář v Právniku z r. 1907, str. 66 záporně a odůvodňuje to proti rozhodnutí nejvyššího soudu ustanovením § 94, č. 2 knih. zákona. Takový zápis zasahuje podle tvrzení prof. Dr. Krčmáře do práv fideikomisární substituce, a to bez ohledu na to, zda jde o exekuční právo zástavní či dobrovolné. Nejvyšší soud povolil zápis zástavního práva s výhradou „bez újmy fideikomisární substituce“ vycházející z toho názoru, že není vyloučena možnost, že fiduciář odpadnutím substitučního obmezení stane se neobmezeným vlastníkem zavazene nemovitosti a že se pak stane povolené právo zástavní v plné míře účinným. Prof. Krčmář uvádí, že argumentace ta příčí se ustanovením §§ 21 a 94 č. 2 knih. zákona, ježto jest rozhodný stav knihovní.

Vzniká ještě otázka, jaký praktický význam má se zřetelem na publicitu pozemkových knih vklad práva zástavního s doložkou „bez újmy fideikomisární substituce“, kdy fideikomisař stane se neobmezeným vlastníkem zavazene nemovitosti a poznámka pak bude vymazána? Nemá-li míti takový knihovní zápis praktického významu, není důvodu, aby se povoloval.

Nedal-li při fideikomisární substituci substitut fiduciáři svolení k postoupení dluhu, nemůže se věřitel po smrti fiduciáře domáhati zaplacení na substituční podstatě. Stalo-li se substituční jmění po fiduciářově smrti neobmezeným vlastnictvím dědice (substituta), nemohou se osobní věřitelé zůstavitele domáhati úhrady svých nároků ze jmění dříve substitučního (P 741).

I když jde o uplatnění práva zástavního, které bylo na nemovitostech vloženo „před poznámkou fideikomisární substituce, může býti povolena exekuce nucenou dražbou jen, zní-li exekuční titul i proti fiduciáři i proti substitutům, ledaže by k poznámce bylo došlo teprve po poznámce hypotekární žaloby, ve kterémžto případě byl by rozsudek vykonatelný i proti substitutům (č. 12.901).

Byl-li dlužní úpis, na jehož základě nabyt věřitel zástavního práva, podepsán nejen dědicem, v jehož prospěch jest vloženo právo vlastnické obmezené právem čekatelským, nýbrž i všemi poddědici, pro něž jest poznamenáno čekatelské právo, není závady, aby nebylo vyhověno návrhu věřitele na povolení exekuce nucenou dražbou nemovitostí, avšak jen jde-li o peněžitou pohledávku vykonatelnou nejen proti dědici, nýbrž i proti všem poddědicům (č. 11.526).

XVIII.

Poplatková ustanovení.

Poplatkovou povinnost upravují čís. nař. z r. 1915 č. 278 ř. z. v §§ 2, 8, 10, 13, 41 a T. P. I. E. g. č. 1915 a nař. ze dne 23. března 1922 č. 111 Sb. z. a n. a stanoví, že podle § 2. nař. z r. 1915 přichází pro vymě-

ření poplatků v úvahu poměr nabyvatele k tomu, kdo substituci nařídil.

Poplatková povinnost nastává podle § 8. cit. nař. pravidelně smrtí zůstavitele, při fideikomisární substituci, kdy nastane případ substituce nebo když z jakéhokoliv důvodu byl převod majetku uskutečněn dříve, v této dřívější době.

Při podmíněných a lhůtou vázaných nápadech vyměřuje se poplatek při obou převodech a oba nápady podléhají zpravidla dědickému poplatku jako bezvýmínečné dědické nápady, při čemž lze použití ustanovení § 39, odst. 2, nař. ze dne 15. září 1915 č. 278 ř. z., kdy se stal převod do dvou let ať při výmince odkládací nebo rozvazovací.

Převod majetku provedený takovým způsobem, že substituovaný dědic nabude substitučního majetku ještě předtím, než nastane případ substituce, buď pokládán též za převod majetku pro případ smrti (11.546/1917 P), poněvadž se toto právní jednání zakládá na právu dědickém. Vzdá-li se však testamentární universální dědic svého práva ve prospěch dědiců zákonných za určitou úplatu, nemožno toto zpoplatnit jako legát, poněvadž představuje věnování pro případ smrti (11.399/1917 F).

Zcizí-li substitut své čekatelství, dlužno vyměřiti a až do doby, kdy případ substituce nastane, zajistiti immobilární poplatek, nachází-li se mezi majetkem, na něž se substituce vztahuje, nějaká realita.

Je-li však mezi prvním nápadem a dnem, kdy se splní výminka, doba nedosahující 10 let, má býti snížen poplatek z prvního nápadu, když se splnila výminka na žádost povinného poplatkem tak, že se položí za základ výpočtu tohoto poplatku toliko tolik desetin hodnoty jmění, kolik činí počet roků, které jsou mezi prvním nápadem a dnem, kdy se splnila výminka, při čemž zlomky roků přesahující 6 měsíců se posuzují jako celý rok. Při nápadech vázaných časem má se postupovati obdobně, při čemž se má považovati konečná doba, jako výminka rozvazovací a počáteční doba jako výjimka odkládací. Citované nařízení stojí na stanovisku, že nápady vázané fideikomisární substitucí, mají se považovati jako neobmezené vlastnictví.

(R. z 30. XII. 1887 č. 228, Kn. jud. 119 Gl. U. 11.910 z 28. XI. 1893 č. 2241, Gl. U. 14.614 z 26. IX. 1893 č. 11.197, Gl. U. 14.830 z 14. III. -901 č. 2758. Ztschr. f. Not. 1901, str. 174, Centr. bl. 1901 N 228.) Při přechodu majetku na fideikomisárního substituta po smrti fiduciáře nemají se vyměřovati dědické poplatky, neboť tyto byly zaplacený po smrti zůstavitele. Na jiném stanovisku stojí starší rozhodnutí (z 12. VIII. 1879 č. 9004, Gl. U. W. 8656, z 6. I. 1883 č. 1469 Gl. U. 9293). Stejně platí případ, kdy fiduciář zřekne se dědictví ve prospěch fideikomisaře (Gl. U. W. 8656), neboť fideikomisární substituce nabývá platnosti. Nejvyšší správní soud stojí na stanovisku, že poplatky dědické mají býti zaplacený též při převodu pozůstalosti na fideikomisaře (R. z 5. I. a 22. VIII. 1888, Sb. Budw. 4142 a 4238).

Postoupení čekatelského práva fideikomisárního substituta podléhá poplatku jako tržová smlouva (N. z 15. VI. 1905 č. 6535, Budw. 3673, L. 2541).

Upozornění: Dokončení článku JUDr. St. Jandourka: „Některé pokyny k řízení ve věcech akciových společností“ odloženo z technických důvodů do příštího čísla.

Jmenování. Ministr spravedlnosti jmenoval pp. kandidáty notářství JUDr. Oldřicha Palečka notářem v Dolních Kralovicích a JUDr. Boh. Krause notářem v Rakovníku.

VĚSTNÍK SPOLKU KANDIDÁTŮ NOTÁŘSTVÍ

Spolek českomoravských kandidátů notářství konal dne 18. května 1941 dopoledne ve vyhrazené místnosti restaurace „U Bumbříčka“ v Praze II., svou XXII. řádnou valnou hromadu, kterou zahájil o 10. hod. dopol. starosta spolku kol. Dr. Jindřich Plzák za účasti 31 členů spolku.

Po uvítání přítomných přivítal předseda čestného člena spolku pana presidenta notářské komory v Praze Dr. Jaroslava Ponce, jehož přítomnost dodala valné hromadě zvláštního lesku.

Starosta dále přivítal p. notáře Jiřího Křena a sdělil, kteří pp. notáři svou nepřítomnost omluvili.

Pan president Dr. Ponc ujal se slova a přátelským způsobem udělil mladším kolegům několik cenných rad do života a poté popřál snahám kandidátů mnoho zdaru. Starosta spolku poděkoval panu presidentovi za jeho laskavá, otcovská slova, ujistil ho, že si kandidáti velmi váží onoho vzácného poměru vytvořeného nyní, zásluhou pana presidenta, mezi pány notáři jako zaměstnavateli a kandidáty, jako zaměstnanci a požádal ho, aby snahám kandidátů zůstal i nadále věren.

Nato byl ustanoven kol. Rudolf Pelant zapisovatelem a verifikátory protokolu kol. Jaroslav Franěk a Zdeněk Mařík.

Poté bylo přikročeno k projednání programu valné hromady, a to se změněným pořadem.

Po zprávě pokladní, přednesené kol. Dr. Richardem Běbrem, byla zpráva pokladní k návrhu revisora účtů kol. Dr. Zdeňka Javůrka schválena a výboru uděleno absolutorium. Členský příspěvek ponechán na dosavadní výši K 10.— ročně.

Komise sestavená z několika přítomných členů v čele s kol. Dr. Zdeňkem Schmidem usnesla se na kandidátní listině pro volby do výboru na příští správní období takto:

Starosta: opět kol. Dr. Jindřich Plzák z Prahy III.;

I. místopředseda: kol. Dr. Jan Kroutil z Brna;

II. místopředseda: kol. Dr. Václav Hála z Uhlířských Janovic;

III. místopředseda: kol. Dr. Václav Schánilec z Hloubětína;

8 členů výboru kol.: Dr. Štěpán Hanuš, Brno; Dr. Oto Parma, Tišnov; Dr. František Dvořák, Praha XII.; Dr. Richard Bébr, Praha XI.; Dr. Cyril Opatrný, Mělník; Dr. Ladislav Švimberský, Praha XVI.; Dr. Antonín Dušek, Praha II. a Rudolf Pelant, Praha II.;

4 náhradníci členů výboru kol.: Mojmír Mazánek, Kroměříž; Jan Janátka, Smíchov; Dr. Frant. Průcha, Praha XII. a Jan Veselý, Český Brod;

2 revisoři účtů kol.: Jaroslav Franěk a Dr. Zdeněk Javůrek.

Podle této navržené kandidátní listiny byl nový výbor jednomyslně zvolen.

Nato přednesl starosta spolku kol. Dr. Jindřich Plzák obšírnou zprávu předsednickou, jež vyčerpala všechny důležité zájmy kandidátů a poskytla přehledný obraz práce za uplynulý rok. Po jeho zprávě a po zprávě kol. Dr. Jana Kroutila, který vylíčil poměry moravské, rozvinula se velmi živá debata, které se zúčastnili zejména kol. Dr. Opatrný, Dr. Hála, Dr. Zelenka, Dr. Dvořák, Veselý a jiní.

Po vyčerpání programu byla valná hromada předsedou skončena o půl 12. hod. pol.

V ustavující schůzi výboru, konané po skončení valné hromady byl zvolen pokladníkem kol. Dr. Richard Bébr, jednatelem kol. Dr. Ladislav Švimberský a II. jednatelem a zapisovatelem kol. Rudolf Pelant.

R. P.

Úředník se 4letou praxí advokátní, znalý psaní na stroji, lustrování menšího konceptu, částečně agendy tabulární a němčiny, změnil místo přístupu k notářství, od 1. VII t. r. Značka: „Venkov“ do adm. t. l.

Překlady z maďarštiny do češtiny a naopak vyhotovuje a ověřuje taj. Jan Dušánek, přís. tlumočník, Praha XVI., Holečkova 37.